

ΤΟ ΖΑΓΟΡΙ ΜΑΣ

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ
ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ & ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

Σίνα 4, 454 44 ΙΩΑΝΝΙΝΑ, Τηλ.: 26510 -74000 ΦΑΞ: 26510 -79286

Διαβάζεται από 2.000 οικογένειες Ζαγορίσιων στην Ελλάδα και σ' όλον τον κόσμο

ΕΤΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟ
ΟΓΔΟΟ
ΑΡ. ΦΥΛ. 450
ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ
2015

ΚΩΔΙΚΟΣ 092571

Φωτογραφία Αποστόλου Βερτόδουλου

ΔΙΚΟΡΦΟ: Ένα απ' τα στολίδια του Ζαγοριού και άδειο από ζωή. Ο Σταυρός του Αη-Γιάννη πάνω του, συμβολικός για όλο το άλλοτε κραταιό Ζαγόρι. Ας ευχηθούμε να σταματήσει κάποτε η κατηφόρα. Με την ελπίδα αυτή στέλνουμε σ' όλους τους Ζαγορίσιους της διασποράς και τους φίλους μας

**ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ, ΚΑΛΑ ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ
ΚΑΙ ΚΑΛΥΤΕΡΗ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟ 2016**

Πρόσκληση

Ο ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ προσκαλεί τους φίλους και τα μέλη του στην κοπή της βασιλόπιτας, το **Σάββατο 16 Ιανουαρίου 2016** και ώρα **7 μ.μ.** στην Αίδουσα του Πνευματικού Κέντρου, Χριστοβάσιλη 8.

Χρονογράφημα

Το τέλος
της Χρονιάς 2015

Σταύρου Συκιώτη

Ο Χρόνος, ο αντιπροσωπευτικότερος του αφορισμού του αρχαίου **Ηράκλειτου**, στη ρήση του «**Τα πάντα ρει**». Αφού εξάντλησε το χρονικό του απόθεμα της χρονιάς μας 2015, από Γενάρη μέχρι και Νοέμβρη, μας έφερε τον απομένοντα Δεκέμβρη. Καλοδεχούμενος, βέβαια, αφού μοιραία πρέπει να τον ζήσουμε, μέρα τη μέρα, μέχρι την εκπνοή του και ν' αντικρίσουμε την ανατολή του έτους μας 2016.

Ωστόσο, προβληματικός σε σωρεία αναγκών και άλλων προβλημάτων που επισώρευσαν οι διαβατικοί μήνες σε κάθε μικρή ή μεγαλύτερη κοινωνία. Ο κάθε καινούριος χρόνος, είναι μια αφετηρία ζωής, δραστηριότητας, αποτελεσμάτων και προοπτικών. Αυτά πρέπει να αξιολογηθούν, να εκτιμηθούν και να αναπροσαρμοστούν προγραμματικά, για τον χρονικό κύκλο του 2016.

Αναμφίβολα, αυτή είναι η οικονομικο-κοινωνική πλευρά της ζωής. Ο **Απολογισμός και ο Προϋπολογισμός** είναι όροι της οικονομικής και επιχειρηματικής δραστηριότητας, που κυριαρχούν το Δεκέμβρη και ολοκληρώνονται το Γενάρη. Ένα τέλος και μια καινούρια αφετηρία. Ήδη η χώρα μας, η «**Βουλή των Ελλήνων**» εψήφισε τον «**προϋπολογισμό του Κράτους**» του έτους 2016. Οδηγός προς την καινούρια πορεία της χρονιάς 2016.

Σ' αυτό το κυκλογύρισμα του ετήσιου χρόνου, το τέλος της χρονιάς και η αφετηρία της καινούριας, αναμφίβολα, αποτελούν ένα σταθμό ζωής, μετρήσιμο από πολλές οπτικές γωνίες. Ακόμα, κι ο απλός άνθρωπος, ο απλός πολίτης, την περίοδο αυτή, σε κάποια στιγμή

ανάπαυλας, θα αφήσει τη σκέψη του να ανατρέξει στο διάστημα της ζωής που διέτρεξε και να ζητήσει να ανιχνεύσει την καινούρια του πορεία, με τη βοήθεια της προσμονής, του πόθου, της φιλεργατικότητας, ακόμα και της θείας εξ ουρανών βοήθειας.

Η φετινή χρονιά 2015 θα καταγραφεί με μελανά γράμματα στις σελίδες της ιστορίας λόγω της τραγικής, απάνθρωπης συμπεριφοράς στους πρόσφυγες και μετανάστες της Συρίας, που οδεύουν προς τον Ευρωπαϊκό χώρο, για τη σωτηρία τους από φανατισμούς και τρομοκρατικές συμπεριφορές, κατά εκατοντάδες χιλιάδες, με βρέφη, παιδιά, ανήμπορους ανθρώπους κλπ. Οι πνιγμοί στη θάλασσα, οι σκοτωμοί, η βάρβαρη συμπεριφορά, η απόγνωση της ζωής κλπ. εξαφανίζουν κάθε ευγενικό ανθρώπινο συναίσθημα! Όλα αυτά τα φαινόμενα τα προσφέρει έντονα και λεπτομερειακά στην όρασή μας η Τηλεόραση!

Στη ροή των γεγονότων ο

χρόνος μένει απαθής και ασυγκίνητος. Η μόνη του έγνοια είναι η δική του ομαλή πορεία, χωρίς να τον βρει... λάστιχο. Κάθε μερόνυχτό του που περνάει, παρά το δεκάημερο χειμωνιάτικο καλοκαιράκι του Δεκέμβρη που απολαμβάνουμε, με καταγάλανο ουρανό, ζεστό ήλιο, ήρεμη ατμόσφαιρα (πάντα αυτή η αναφορά στην κοιλάδα του Βοϊδομάτη) ο Χρόνος, μας πλησιάζει στις μεγάλες γιορτές των Χριστουγέννων. Με όποιες συνθήκες κοινωνικο-πολιτικής κατάστασης εμείς πρέπει να γιορτάσουμε τη γέννηση του Χριστού-Θεού!

«**Δεύτε ιδωμεν Πιστοί, που εγεννήθη ο Χριστός**»

Στις εκκλησιές που θα προστρέξουμε θα απολαύσουμε τις μελωδικές ψαλμωδίες των Χριστουγέννων, θα οραματιστούμε το Σπήλαιο της Βηθλεέμ και τη φάτνη του Χριστού, θα ανάψουμε τη λαμπαδίτσα μας μπρος την εικόνα Του και θα ενδυναμώσουμε την Πίστη μας, σιγοψάλλοντας, μαζί με τους ψάλτες, το: «**Η γέννησή Σου, Χριστέ ο Θεός ημών, ανέτειλε τω κόσμω το φως το της γνώσεως...**» και να ευχηθούμε, αυτό το «φως της γνώσεως» να διαχυθεί και να φωτίσει τους «**Αρχόντες και Αρχόμενους**» όλους τους ανθρώπους, **για αγάπη, αλληλεγγύη και αδελφικότητα**.

Στο σημείο αυτό, αντί ευχών της, η «**δεύτερη σελίδα**» του Ζαγοριού μας, θα επικαλεστεί τον **Σοφό Πλάτωνα**, για να μας πει πως: «**Η αγάπη φέρνει Ειρήνη ανάμεσα στους ανθρώπους, γαλήνη στην ταραγμένη θάλασσα, ύφεση στους ανέμους και γλυκόν ύπνο στους δυστυχείς. Είναι αυτή που διώχνει από μας το αίσθημα της εχθρότητας και μας γεμίζει με κέينو της φιλίας...**».

Ευχόμαστε σ' όλους τους Ζαγορίσιους: «**Καλές και ευχάριστες Χριστουγεννιάτικες γιορτές και ευοίωνη και αισιόδοξη την αναμενόμενη καινούρια μας χρονιά 2016**».

ΜΙΚΡΟΒΙΟΛΟΓΙΚΟ ΙΑΤΡΕΙΟ
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΡΗ ΤΣΟΥΜΑΝΗ
Ιατρού Μικροβιολόγου - Βιοπαθολόγου

Γρηγορίου Σακκά 3, Ημιόροφος, Ιωάννινα
τηλ. 26510 78911 Κιν. 6981446689

Συμβεβλημένος με Ε.Ο.Π.Υ.Υ. και όλα τα ταμεία
Αιμοληψίες κατ' οίκον κατόπιν ραντεβού

ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΑ ΠΡΩΤΟΥΓΕΝΝΑ

Η μεγαλύτερη γιορτή της Χριστιανισμής. Από τον παγωμένο βορά μέχρι τις εσχατιές του Νότου της γης, όπου ζουν Χριστιανοί σκιρτούν από χαρά και αγαλλίαση και με δέος δέχονται το μήνυμα της αγάπης και της ειρήνης, που έρχεται από το ταπεινό σπήλαιο της Βηθλεέμ.

Εκατομύρια πιστών θα συγκεντρωθούν και πάλι στις εκκλησίες για να ακούσουν με κατανύξη τη Θεία Λειτουργία των Χριστουγέννων με το συγκλονιστικό εκείνο ύμνο

«**Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη. Εν ανθρώποις ευδοκία**».

Απο το υπερκόσμιο εκείνο γεγονός της γέννησης του Χριστού πέρασαν χιλιάδες χρόνια και δυστυχώς η πολυπόθητη ειρήνη δεν μπορεί να επικρατήσει πάνω στον πλανήτη μας.

Ποιήματα που γράφονται
σήμερα

Η βεράντα*

Άγια χώματα των
αναπνοών της ελληνικής γης
Μιτσικέλι, δέος της φύσης
της ιστορίας, της ανθρώπινης
συννοσίας με το βίο
του ρου της αθανασίας
στο φτερό των τρικυμιών της
ζωής.

Καθώς ο γλάρος πετάει
στον αγέρα του βουνού
με την πνοή του νερού.
Καθώς οι διαβάτες πίνουν
την αύρα της ζέσης
της Ηπείρου,
στ' ακρογιάλια του ονείρου
Εκεί όπου η πηγή
εκπέμπει το φως μας
την ταυτότητα της
γέννησής μας.

Κι ο θάνατος εξαυλώνει
τα σώματα της ρίζας μας
στα χώματα, τα κύτταρα
της ύπαρξής μας.

06-06-2015
Θεοδώρα Τσιούρη

*Από το μπαλκόνι του Φωκίωνα.

Η Θεοδώρα Τσιούρη κατάγεται από τα Ιωάννινα, είναι φιλόλογος-ποιήτρια και διαμένει μόνιμως στο Harlem της Ολλανδίας.

στροφών και των πολεμικών συρράξεων πεθαίνουν αβοήθητα στους προσφυγικούς καταβλυσμούς. Και όσα από τα παιδιά αυτά κατορθώσουν να επιζήσουν δεν πρόκειται ποτέ να χαρούν τη ζωή τους.

Το μήνυμα των Χριστουγέννων για ισότητα, αγάπη και ειρήνη –όραμα και ελπίδα για όλους τους ανθρώπους– δεν θα φτάσει στις τρυφερές αυτές υπάρξεις.

Όλα τους τα όνειρα τα έκλεψαν η φτώχεια, η πείνα και ο πόλεμος.

Η αναληψία των μεγάλων σε όλη της την έκταση. Τουλάχιστον ας τα θυμηθούμε αυτές τις μέρες. Ας αρθρούμε υψηλότερα και με αγάπη να συμπαρασταθούμε στους πάσχοντες συνανθρώπους μας.

Πόσοι αδελφοί μας σήμερα πεινούν. Πόσοι είναι δυστυχείς άστεγοι κατατρεγμένοι;

Ας εκπληρώσουμε το προς το πλησίον μας καθήκον. Οι πλούσιοι ας ανοίξουν τα βαλάντια τους και να σπεύσουν με γεμάτα τα χέρια ν' ανακουφίσουν, όσους έχουν ανάγκη να δώσουν λίγη χαρά στα ορφανά παιδιά, που θα στερηθούν αυτές τις άγιες μέρες την οικογενειακή θαλπωρή, το τρυφερό χάδι της μητέρας, την αγάπη, ένα δώρο. Το μήνυμα των Χριστουγέννων είναι αγάπη και ελπίδα για μια χαρούμενη ζωή, ανθρώπινη και ειρηνική. Το λαμπρό αστέρι της Βηθλεέμ ας φωτίσει τις καρδιές μας και έτσι έμπλεοι από αγνά συναισθήματα αγάπης και συμπόνιας, κάνοντας το θείο μήνυμα πράξη, να γιορτάσουμε την αγία ημέρα της Γέννησης του Θεανθρώπου χαρούμενοι και ευτυχημένοι ψάλλοντας τον αιώνιο αγγελικό ύμνο:

«**Δόξα εν υψίστοις Θεώ και επί γης ειρήνη! Εν ανθρώποις ευδοκία**».

Σάββας Θεοδώρου

Το Χριστουγεννιάτικο
Έλατο

Ω Έλατο, Ω Έλατο! Είναι το έθιμο του στολισμού Χριστουγεννιάτικου δέντρου, που άρχισε από τη Γερμανία. Ήδη από το 1650 υπάρχει και η αναφορά για χριστουγεννιάτικο δέντρο, που στήθηκε στο Στρασβούργο και ήταν στολισμένο με χρωματιστά

χαρτάκια, γλυκίσματα και ζαχαρένια ανθρωπάκια. Γερμανοί, μετανάστες το έθιμο του στολισμού το μετέφεραν και στην Αμερική και από εκεί διαδόθηκε σε όλο τον κόσμο. Στην πατρίδα μας έφτασε το έτος 1823 με τους Βαυβαρούς και ο Βασιλιάς Όθωνας το τοποθέτησε στα ανάκτορά του στο Ναύπλιο. Από τότε (δεκαετία του 1950) ένα έλατο, πλαστικό ή φυσικό βρίσκεται σε κάθε ελληνικό σπίτι.

Παλιότερα το έθιμο του ελάτου για κάμποσο καιρόσ την πατρίδα μας χρησιμοποιήθηκε το καραβάκι αλλά τελικά επικράτησε ο στολισμός φυσικού δέντρου και περισσότερο τα έλατα. Ο στολισμός των Ελάτων γίνεται με μπάλες, φώτα, πολύχρωμες γιρλάντες και μπαίνουμε έτσι κυριολεκτικά στο πνεύμα της χριστιανικής αυτής γιορτής, παίρνοντας ως αντάλλαγμα τη μεγαλύτερη χαρά που μπορείς να νιώσεις τα Χριστούγεννα.

Σάββας Θεοδώρου

Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου Ασπραγγέλων (1915-2015)

Την Κυριακή 6 Δεκεμβρίου 2015, η Εκκλησιαστική Επιτροπή Ασπραγγέλων επέλεξε, μαζί με την εορτή του προστάτη μας Αγίου Νικολάου και το καθιερωμένο ετήσιο μνημόσυνο των Ευεργετών του χωριού μας, να εορτάσει κι ένα άλλο σημαντικό γεγονός: τη συμπλήρωση φέτος 100 χρόνων από την ανέγερση του ιερού ναού της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Ο δάσκαλος και λόγιος του χωριού μας κ. Φρίξος Τζιόβας με παρακίνησε να καταγράψω τα όσα από μνήμης ιστορικά στοιχεία θυμόταν, να συγκεντρώσω τις διάσπαρτες πληροφορίες σχετικά με την ιστορία του ναού και να τις παραθέσω εν είδει πανηγυρικού στον τριπλό αυτό εορτασμό. Τον ευχαριστώ θερμά για την παρακίνηση αλλά κυρίως για τη διαρκή του έγνοια για τη διάσωση της ιστορίας του χωριού μας.

Μετά τα μέσα του 19ου αιώνα, η Δοβρά κατά τον ιστορικό Ιωάννη Λαμπριδίη ήταν το πλουσιότερο χωριό του Ζαγοριού. Ο πλούτος που προέρχονταν από τους ξενιτεμένους εμπόρους προσέδιδε στην κοινωνία γνωρίσματα αστικού περιβάλλοντος: έχουμε ταξική συνείδηση, αχαλίνωτη φιλοδοξία για πλουτισμό, απαίτηση άνετης διαβίωσης, αξιολόγηση εκπαίδευσης και έντονης κοινωνικής προσφοράς. Από το 1900 έως και το 1930 η Δοβρά ανθίζει από κάθε πλευρά, βρίσκεται στην λεγόμενη «belle époque», την ωραία της εποχή. Ο πληθυσμός της έφτανε περίπου τις χίλιες ψυχές. Στο χωριό λειτουργούσε ελληνικό σχολείο, δημοτικό και Παρθεναγωγείο με αξιόλογους δασκάλους και πρόγραμμα διδασκαλίας εφάμιλλο των σχολείων της πόλεως των Ιωαννίνων. Νέα σπίτια χτιζόνταν διαρκώς και πολλά ανακαινίζονταν. Στην κοινωνία που δεν παρουσίαζε θρησκοληψία ή έντονο θρησκευτικό ζήλο μαρτυρούνται 4-5 χωριανοί παππάδες να κατοικούν στο χωριό και να λειτουργούν στην κεντρική εκκλησία του Αγίου Νικολάου. Οι Δοβριανίτες ξενιτεμένοι δραστηριοποιούνταν κυρίως στην Ξάνθη, την Κομοτηνή, την Αθήνα, την Αίγυπτο, τη Βλαχία, την Κωνσταντινούπολη και την

Αμερική. Οι ευπορότεροι έστελναν συνεχώς διάφορα χρηματικά ποσά για εκπαιδευτικούς και φιλανθρωπικούς σκοπούς και αρκετοί από αυτούς προέβαιναν σε μικρά και μεγάλα έργα ευποιίας. Η Μονή των Ασπραγγέλων από το 1900-1916 διοικείται από επιτροπή δοβριαντών με τοποτηρητή τον αρχιμανδρίτη Χρύσανθο Κανέταιο με αποτέλεσμα το σύνολο των προσόδων της να φτάνει στο χωριό και να επενδύονται σε κοινωφελή έργα.

Μέσα σ' αυτό το κλίμα και τις ιδιαίτερα ευνοϊκές οικονομικές συνθήκες γεννήθηκε η ιδέα για την ανέγερση μιας νέας μεγάλης εκκλησίας στη θέση ενός ναϊδρίου που ήταν αφιερωμένο στην Κοίμηση της Θεοτόκου και που βρισκόταν στην ίδια ακριβώς θέση με το σημερινό ναό.

Η ιδέα άπλωσε, έγινε μόνιμη, αν και μερίδα του χωριού είχε αντίθετη γνώμη και δεν επιθυμούσε την ανέγερση νέας εκκλησίας.

Το 1909 ο Αναστάσιος (Τσιούλας) Οικονόμου άφησε με τη διαθήκη του 200 λίρες τουρκίας για την εκ νέου ανέγερση της εκκλησίας της Παναγίας. Δυστυχώς οι κληρονόμοι του αμφισβήτησαν την εγκυρότητα της διαθήκης και η κοινότητα περιέπεσε σε δικαστικό αγώνα που δεν οδήγησε πουθενά παρά μόνο σε εξωδικαστικό συμβιβασμό από τον οποίο προήλθε ένα πολύ μικρότερο χρηματικό ποσό που δαπανήθηκε για την κατασκευή κοινοτικού πηγαδιού. Η πρώτη λοιπόν γενναία δωρεά για την ανέγερση της νέας εκκλησία ναυάγησε.

Λίγα χρόνια αργότερα αφορμή για μια νέα γενναία χρηματοδότηση, με καλύτερη τύχη από εκείνη του Οικονόμου, στάθηκε ένα τυχαίο επεισόδιο. Ο εκ Δοβράς Απόστολος Παπαναστασίου ήταν εγκατεστημένος στην Ξάνθη, όπου ασκούσε το επάγγελμα του καπνέμπορου, ενώ η οικογένειά του κατά τη συνήθεια της εποχής έμενε στο χωριό. Το μοναχοπαιδί του μια μέρα συνάντησε στο χωριό ένα αδέσποτο άλογο και το ήπνευσε. Το άλογο αφήνιασε, το παιδί φοβήθηκε, προσπάθησε να κατέβει μα το πόδι του τυλίχτηκε στην τριχιά του σαμαριού και το παιδί σύρθηκε στις πέτρες. Απότομα το

άλογο σταμάτησε μπροστά στην πόρτα του αυλόγυρου της εκκλησίας της Παναγίας. Το χωριό πίστεψε πως η Παναγία έπιασε το ζωντανό από το καπίστρο και έσωσε το μικρό παιδί. Η ιστορία έφτασε στα αυτιά του πατέρα του στην Ξάνθη, ο οποίος αμέσως έδωσε γενναίο χρηματικό ποσό για την εκ βάθρων

Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΖΑΜΠΑΚΟΛΑ

ανέγερση της εκκλησίας. Το παράδειγμά του ακολούθησαν πολλοί και με τη συνδρομή και κοινοτικών πόρων το οικοδόμημα ολοκληρώθηκε το 1915. Την όλη προσπάθεια της συγκέντρωσης των χρημάτων και των εργασιών συντόνιζε ο τότε λόγιος του χωριού Ιωάννης Μπλάτσιος, στον οποίο οφείλουμε και την εντοιχισμένη πλάκα με το έτος ανέγερσης του ναού με την ελληνική αρίθμηση.

Η επιθυμία για νέα μεγάλη εκκλησία ήταν πραγματικότητα. Πληροφορίες για τα θυρανοίξια του ναού δεν διαθέτουμε αλλά υποθέτουμε ότι θα πραγματοποιήθηκαν από τον τότε μητροπολίτη Ιωαννίνων Σπυρίδωνα Βλάχο. Από το 1915 και για δεκαπέντε περίπου χρόνια το εσωτερικό της εκκλησίας παρέμενε χωρίς ιδιαίτερη διαμόρφωση.

Το 1928-1929 επέστρεψε από το Κάιρο στη Δοβρά η οικογένεια του πλούσιου εμπόρου Απόστολου Κατσάνου και εξέφρασε την επιθυμία να χρηματοδοτήσει την εσωτερική ανάπλαση του ναού. Την εποχή εκείνη το χωριό μας διέθετε έξι περίπου μαραγκούς, οι οποίοι και ανέλαβαν το έργο με αρχιμάστορα τον Βαγγέλη Γιακουμή. Μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα οι ξυλουργοί των Ασπραγγέλων κατασκεύασαν το γυναικωνίτη, το ταβάνι, το τέμπλο, τον άμβωνα, το δεσποτικό και τα στασίδια. Παράλληλα με τις ξυλουργικές εργασίες πλακόστρωσαν και το δάπεδο με ωραία μαρμάρινα πλακάκια. Από τις εργασίες της περιόδου εκείνης σώζεται σήμερα το δάπεδο, το ταβάνι, ο γυναικωνίτης και ο άμβωνας. Το τέμπλο και το δεσποτικό αντικαταστάθηκαν το 1961 από νέα που κατασκευάστηκαν στην Τεχνική Σχολή Γεωργίου Σταύ-

ρου στα Ιωάννινα με δαπάνη του κληροδοτήματος Αλεξίου Γερομίχα και με τη συνεισφορά ξυλείας καρυδιάς από την Ι. Μ. Ασπραγγέλων δια του ηγούμενου της Ευφραίμ. Όσο για τα στασίδια της περιόδου εκείνης αντικαταστάθηκαν μόλις πριν από λίγα χρόνια.

Μετά την ολοκλήρωση των εργασιών που χρηματοδότησε η οικογένεια Κατσάνου η εκκλησία της Παναγίας λειτουργήσε ως θεινός κυρίως ναός. Κατά τους καλοκαιρινούς μήνες μεταφέρονταν από τον Άγιο Νικόλαο λειτουργικά σκεύη και αντικείμενα προκειμένου να καλύπτονται οι ανάγκες του εκκλησιασμού. Αυτός άλλωστε είναι και ο λόγος που σήμερα έχουν διασωθεί αρκετά κειμήλια του Αγίου Νικολάου από την πυρπόληση του χωριού στις 15 Ιουλίου του 1943.

Ως προς την αγιογράφηση του ναού. Το πρώτο δείγμα που εντοπίζουμε, όχι ακριβώς αγιογράφησης, αλλά απλά διακόσμησης, είναι μία ταινία μερικών εκατοστών ζωγραφικού γεωμετρικού διακόσμου που διατρέχει όλο το ναό στο σημείο ακριβώς που η εσωτερική τοιχοποιία συναντά το ταβάνι. Δυστυχώς όμως δεν διαθέτουμε καμία πληροφορία ή μαρτυρία για το πότε και από ποιον έγινε. Τη δεκαετία του 1930, ο Βασίλειος Αγγελής από τους Χιονιάδες, γαμπρός στους Ασπραγγέλους, αγιογράφησε στα κεντρικά μέτωπα της τοξοστοιχίας τους τέσσερις ευαγγελιστές σε σχήμα οβάλ. Οι αγιογραφίες του Αγγελή δεν σώζονται σήμερα καθώς λίγα χρόνια πριν επικαλύφθηκαν από τη νεότερη αγιογραφία του ναού. Την ίδια περίοδο, ο ίδιος χιονιαδίτης αγιογράφος φιλοτέχνησε τις ολόσωμες εικόνες του άμβωνα και ορισμένες φορητές εικόνες που βρίσκονται στο τέμπλο. Στην πραγματικότητα όμως η εκκλησία παρέμεινε χωρίς αγιογράφηση από το 1915 έως το 1979. Τότε, είχαμε την τύχη να αναλάβει τη βασική αγιογράφηση του ναού ο γιαννιώτης ζωγράφος και χαράκτης, καθηγητής στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών, Βασίλης Καζάκος. Ο Καζάκος, που έφυγε πρόωρα από τη ζωή το 2006, γαμπρός κι αυτός στους Ασπραγγέλους, αγιογράφησε

Ιερός Ναός Κοιμήσεως Θεοτόκου Ασπραγγέλων

πόρτα σκάλα για να καλύπτεται η υψομετρική διαφορά της εισόδου με το επίπεδο του ναού. Στο σημείο της σημερινής εισόδου υπήρχαν δύο ιδιωτικές αχυροκαλύβες, που λίγο πριν τον πόλεμο αντηλλάγησαν με εκκλησιαστικά χωράφια και δημιουργήθηκε έτσι νέα είσοδος με βαριά καγκελόπορτα. Πλησίον της νέας πύλες εισόδου υπήρχαν δύο κηπάρια, της Καλίσσας Καραγιάννη και της Ευθαλίας Σίμου, οι οποίες τα δώρισαν στην εκκλησία και είναι σήμερα το σημείο που βρίσκεται η δεξαμενή με τα δύο πηγάδια.

Ένα άξιο λόγου χαρακτηριστικό του περιβάλλοντος της εκκλησίας στα προπολεμικά χρόνια ήταν τα τρία καβάκια. Πρόκειται για ένα είδος μαύρης λεύκας (το καβάκι), σπάνιο στην περιοχή μας, που είχαν φέρει στη Δοβρά οι ξενιτεμένοι έμποροι από τη Θράκη. Οι τρεις αυτές λεύκες της Παναγίας μαζί με μία που υπήρχε στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου ήταν οι μοναδικές όχι μόνο στο χωριό αλλά και στην ευρύτερη περιοχή.

Μεταπολεμικά, όταν ο ναός πλέον ήταν η κεντρική εκκλησία του χωριού, μεταφέρθηκαν από το καμένο σχολείο πέντε καμάρες με τις οποίες κατασκευάθηκε ο πρόναος. Οι καμάρες του παλαιού σχολείου βρίσκονταν ακριβώς απέναντι από την είσοδο του Αγίου Νικολάου και στήριζαν την κρεβάτα του σχολείου.

Στα νεότερα χρόνια ο περίβολος της Παναγίας επιδιορθώθηκε πολλές φορές. Τοποθετήθηκαν περίτεχνα κιγκλιδώματα, έγιναν διάφορες δένδροφυτεύσεις και κατασκευάστηκε μικρή αποθήκη. Το 1958 από χρήματα του κληροδοτήματος Αλεξίου Γερομίχα χτίστηκε στη βορειοδυτική πλευρά κομψό και στηριγμένο στην τοπική αρχιτεκτονική οστεοφυλάκιο.

Στις αρχές του 1970 κτίστηκε το υπάρχον καμπαναριό, ύψους 7.50 μέτρων, που φέρει δύο καμπάνες. Τη μελέτη εκπόνησε ο υπομηχανικός Φερουκάς από τη γειτονική Ελάτη, ο οποίος με την ολοκλήρωση του έργου δώρισε την εικόνα της Παναγίας που είναι τοποθετημένη στην πρόσοψη του καμπαναριού.

Τα τελευταία δεκαπέντε χρόνια ο περίβολος δέχθηκε διάφορες παρεμβάσεις με σκοπό τον

ευπρεπισμό του χώρου. Έγιναν περίτεχνα πλακόστρωτα, επισκευάστηκαν το οστεοφυλάκιο, η αποθήκη, πεζούλια και παλαιοί τοίχοι, φυτεύτηκαν καλλωπιστικά δέντρα και φυτά, ενώ τοποθετήθηκε κατάλληλος φωτισμός και έγιναν κοπές δέντρων για την καλύτερη ανάδειξη του ναού. Ας αναφέρουμε όμως στα χρόνια αυτά και την κατασκευή μιας νέας μεγάλης πόρτας στον αυλόγυρο της εκκλησίας που δεν συνάδει με την ιστορία του μνημείου και την αρχιτεκτονική της περιοχής.

Άμεσα συνδεδεμένα με την ιστορία της εκκλησίας είναι και ορισμένα γεγονότα, που αξίζει να αναφέρουμε. Το πρώτο μας ανάγει στη δεκαετία του 1920, όταν η κοινότητα Δοβράς βρισκόταν σε μεγάλη διαμάχη με τη Μητρόπολη Ιωαννίνων για την κυριότητα περιοχής, βοσκοτόπων κυρίως, της Ιεράς Μονής Ασπραγγέλων. Η μητρόπολη για να διασφαλίσει την περιοχή και να κατοχυρώσει *de facto* την κυριότητά της, αποφάσισε το 1927 να μεταφέρει το κοπάδι προβάτων της Ι. Μ. Ευαγγελιστρίας των Άνω Πεδινών στη

Δοβρά. Η χωροφυλακή επένεβη, όπου με απειλές και ξυλοδαρμούς απαιτούσε την παράδοση του κλειδιού της πόρτας. Το κλειδί παρέμενε άφαντο, ουδείς εκ των χωριανών συνεργαζόταν και τότε αναγκάστηκαν να κόψουν με σιδεροπρίονο τη σιδερίδα από το βόρειο παράθυρο του κάτω γυναικωνίτη και να απελευθερώσουν το κοπάδι από τη δυτική πόρτα που ασφάλιζε από το εσωτερικό. Την κομμένη σιδερίδα και την πρόχειρη αποκατάστασή της με σύρμα μπορούμε να τη δούμε και σήμερα.

Ένα δεύτερο γεγονός ανάγεται στα χρόνια του εμφυλίου. Στα 1944 μία φάλαγγα ανταρτών του ΕΛΑΣ, μαζί με εγγλέζους, ανέβαιναν το Ροντοβάνι μεταφέροντας εφόδια στον ΕΛΑΣ. Οι γερμανοί που είχαν εγκατεστημένο πυροβολικό στη Ζίτσα προ-

κειμένου να σταματήσουν τη φάλαγγα άρχισαν κανονιοβολισμό με αποτέλεσμα μία από τις βόμβες να πέσει στον περίβολο του ναού και θραύσμά της να αφήσουν τα σημάδια τους στο δυτικό τοίχο της εκκλησίας, δίπλα ακριβώς από την είσοδο του γυναικωνίτη. Τα σημάδια αυτά που ήταν εμφανή έως και στις μέρες μας εξαφανίστηκαν δυστυχώς κατά τις τελευταίες εργασίες συντήρησης του εξωτερικού τοίχου.

Στα δύο αυτά γεγονότα θα πρέπει να προσθέσουμε ακόμη ότι η εκκλησία της Παναγίας, αμέσως μετά την καταστροφή του χωριού από τους Γερμανούς, χρησιμοποιήθηκε και ως δημοτικό σχολείο. Τα μαθήματα του σχολείου πραγματοποιούνταν στον επάνω γυναικωνίτη από το Σεπτέμβριο του 1943 έως και το 1946, οπότε και έγινε από τη Στέγασση το δημοτικό σχολείο.

Η εκκλησία μας στον έναν αιώνα ζωής που συμπληρώνει φέτος δεν έπαψε ποτέ να δέχεται αξιόλογες προσφορές τόσο σε είδη όσο και σε χρηματικά ποσά. Οι χρηματικές προσφορές μαζί με τους πόρους από τα ακίνητα του κληροδοτήματος Αλεξίου Γερομίχα στα Ιωάννινα αξιοποιήθηκαν με τον καλύτερο τρόπο από τους κατά καιρούς επιτρόπους της. Βοήθησαν οικογένειες, σπουδαστές, εμπλούτισαν το δημοτικό σχολείο κατά την περίοδο της λειτουργίας του, κατασκεύασαν ολόκληρη την πλατεία του χωριού στην πρώτη της μορφή και γενικά βοήθησαν την Κοινότητα σε έργα ευποιίας. Με λίγα λόγια, στα δύσκολα μεταπολεμικά χρόνια, επιτέλεσαν μέγα φιλανθρωπικό έργο στο καμένο χωριό μας και συντέλεσαν τα μέγιστα στην αναδημιουργία του.

Τα τελευταία είκοσι χρόνια η Παναγία μας, με τους δραστήριους επιτρόπους της, βίωσε μία εντυπωσιακή ανάπλαση. Πάμπολλες εργασίες τόσο στο εσωτερικό του ναού όσο και στο εξωτερικό της προσέδωσαν μια νέα όψη που την κατατάσσουν δικαίως στις πιο όμορφες και περιποιημένες εκκλησίες του Ζαγοριού. Η Θεία Λειτουργία τελείται κανονικά κάθε Κυριακή (εκτός ελαχίστων περιπτώσεων που ο ιερέας εξυπηρετεί τη γειτονική Ελάτη) με πλούσιο εκκλησιαστικό από τους Ασπραγγέλους και τα γειτονικά χωριά.

Χρήστος Ζαμπακόλας

Τα «ΖΙΑΦΕΤΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ, 12-13 Αυγούστου 2015»

Τα ζιαφέτια αποτέλεσαν μια πρώτη συντονισμένη προσπάθεια όλων των φορέων του χωριού Βίτσας Κεντρικού Ζαγορίου. Το Σωματείο Πετροχελιδόνα Βίτσας, ο Πολιτιστικός Σύλλογος Νέων Βίτσας και η Αδελφότητα Βίτσας οργάνωσαν ένα **διήμερο εκδηλώσεων πολιτισμού** με το οποίο άνοιξαν όχι μόνο πόρτες επικοινωνίας με τους θεατές, αλλά έδωσαν ζωντάνια σε ένα ιδιαίτερα σημαντικό και ιστορικό κτίριο, το **Αρχοντικό Βελογιάννη** (Μουσείο Φυσικής Ιστορίας).

Στις 12 Αυγούστου 2015, οι επισκέπτες είχαν την ευκαιρία να απολαύσουν ομαδική έκθεση ζωγραφικής (Καραγιάννης Μελάς, Κοντοβός Γιάννης), φωτογραφίας (Μανούσης Παναγιώτης, Μάντζιος Παναγιώτης, Χαρίσης Γιώργος) και χειροποίητων ξύλινων αντικειμένων (Αλεξίου Γιώργος), να ακούσουν την αφήγηση λαϊκού παραμυθιού (Βλουχάκη Όλγα), και να αφεθούν στους ήχους του φλάουτου (Σαουνάτσου Χαρά). Την εκδήλωση «πλαισίωσαν γαστρονομικά», παραδοσιακά ζαγορίσια εδέσματα και τοπικό τσίπουρο. ην επιμέλεια της εκδήλωσης είχε η θεατρολόγος Κατερίνα Βασδέκη.

Τη δεύτερη μέρα των εκδηλώσεων, στις **13 Αυγούστου**, τα ΖΙΑΦΕΤΙΑ ΤΕΧΝΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ είχαν την ιδιαίτερη τιμή να φιλοξενούν τον κ. Κωνσταντίνο Οικονόμου, τ. Αναπληρωτή Καθηγητή Γλωσσολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων, ο οποίος πραγματοποίησε παρουσίαση-ομιλία με τίτλο: **«ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΟΝΟΜΑΤΟΛΟΓΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ (το παράδειγμα του Ζαγορίου)»**.

Η συμμετοχή του κόσμου στο ξεχωριστό αυτό ζιαφέτι ήταν συγκινητική, σας ευχαριστούμε από καρδιάς! Και του χρόνου...

ΕΝΩΣΗ ΤΩΝ ΖΑΓΟΡΙΣΙΩΝ

ΑΘΗΝΑ 1936 - ΟΔΟΣ ΓΕΡΑΝΙΟΥ 41, 10431 ΑΘΗΝΑ
Τηλ. - Fax: 210 5246809

**Προς τον Υπουργό Πολιτισμού και Αθλητισμού
κ. Αριστείδη Μπαλτά**

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Ένωσης Ζαγορισίων σας εύχεται κάθε επιτυχία στα νέα σας καθήκοντα.

Η Ένωσή μας λειτουργεί και ως συνδετικός κρίκος μεταξύ του Ζαγορίου και της ομογένειας και παρακολουθεί με ενδιαφέρον τα θέματα, που αφορούν το Ζαγόρι.

Γι' αυτό σας παρακαλούμε να ενδιαφερθείτε για δύο σοβαρά και επείγοντα –κατά τη γνώμη μας– θέματα.

1. Η ολοκλήρωση της αναστήλωσης και αποκατάστασης του καθολικού της Ιεράς Μονής Αγ. Ιωάννου στο Ρογκοβό, πλησίον του Τσεπελόβου είναι αίτημα και προσδοκία των απανταχού Ζαγορισίων.

2. Το Δεκέμβριο του 2014 ο τότε Υπουργός Πολιτισμού κ. Κ. Τασούλας μας ανακοίνωσε ότι το Ζαγόρι θα ενταχθεί στον κατάλογο Παγκοσμίων πολιτιστικών τοπίων της ΟΥΝΕΣΚΟ και προς τούτο το Υπουργείο σε συνεργασία με το πολιτιστικό Ίδρυμα της ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ θα υπέβαλε το σχετικό φάκελο στην ΟΥΝΕΣΚΟ για έγκριση.

Δεν έχουμε κάποια πληροφόρηση για την πορεία του φακέλου και ευλόγως ανησυχούμε. Είμαστε στη διάθεσή σας για οποιαδήποτε βοήθεια.

Με ιδιαίτερη εκτίμηση

Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος Γιώργος Τσουμάνης
Ο Αντιπρόεδρος Γιώργος Δόσης

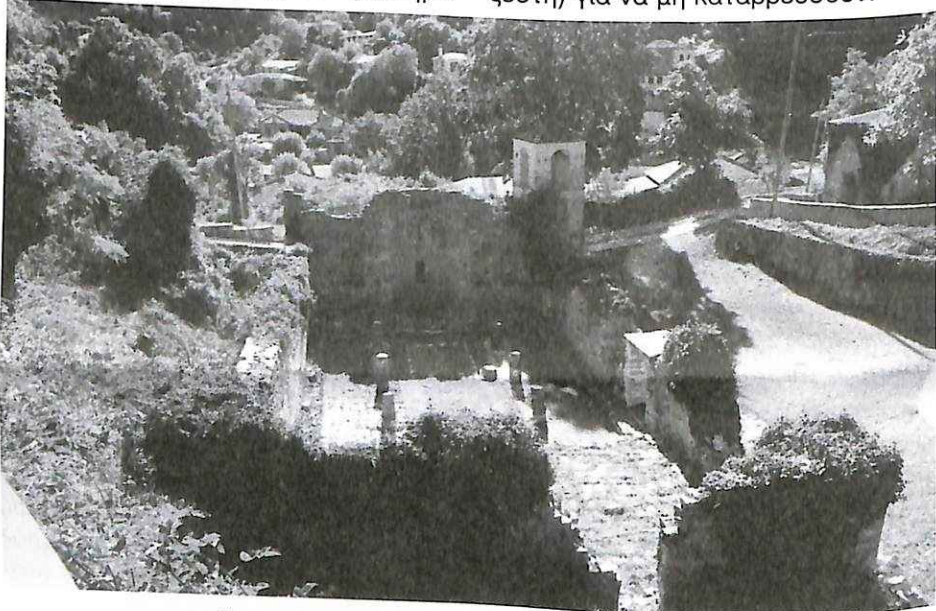
ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ

Γκιζέρι στους δρόμους του χωριού

Του ΜΑΚΗ ΚΟΜΠΑΡΟΥ

Περπατώντας τους δρόμους του χωριού, είδα νοικοκύρεμα και καθαριότητα. Πλατεία πεντακάθαρη. Η απόσταση από τον άγιο Αθανάσιο μέχρι το κέντρο του χωριού και από τις δύο πλευρές του δρόμου καθαρές με κομμένα χόρτα και καλοκλαδεμένα δέντρα. Περπάτησα αρκετές φορές το δρόμο προς τον άγιο Αθανάσιο με θέα τον κάμπο, τον κάμπο της Δοβράς που κάποτε έσωσε το χωριό από την πείνα και τα μετέπειτα χρόνια ενίσχυσε κατά πολύ την οικιακή οικονομία.

Αισιόδοξο μήνυμα,, το ξεκίνημα

Άγιος Νικόλαος Ασπραγγέλων (1776-1943)

από 4-5 συνταξιούχους, οι οποίοι καλλιεργούν κάποια χωράφια στον κάμπο με πατάτες, ντομάτες, χορταρικά και ζαρζαβατικά. Όλοι τους εκτρέφουν και μερικές κατσίκες.

Τα πάντα σήμερα στο χωριό αγοράζονται. Καμιά παραγωγή, κανένα προϊόν ντόπιο, εγχώριο. Η λέξη ανάπτυξη δεν ακούγεται. Κυβερνώντες, αντιπολίτευση, αρμόδιοι και αναρμόδιοι παράγοντες, ας αφήσουν τις αόριστες κουβέντες, τη συνεχή πολιτικολογία και κομματολογία τόσο στη βουλή, όσο και στις τηλεοράσεις, στα ραδιόφωνα, στον τύπο και ας ασχοληθούν με το σήμερα και το αύριο, για ανάπτυξη και παραγωγή. Εξαντλήθηκε η υπομονή των ανθρώπων, η σύσταση και η ορμήνια Ευρωπαίου μεγαλοπαράγοντα για κουράγιο, δεν μετράει πια, απεναντίας δημιουργεί αγανάκτηση.

Μετά την περιποίηση και το καθαρίσμο μπαζών και χόρτων στο χώρο της καμένης εκκλησίας του αγίου Νικολάου έντονη και αρκετή σε χρόνο συζήτηση για το μέλλον της εκκλησίας.

Η συζήτηση δεν κατέληξε σε κάτι συγκεκριμένο. Κάποιοι ρεαλιστικές προτάσεις αξίζει τον κόπο να παρουσιαστούν και ας τις έχουν υπ' όψη οι αρμόδιοι. Ο εκπρόσωπος της κοινότητας στο δήμο, ο ιερέας και οι παράγοντες της εκκλησίας, ο πρόεδρος και τα μέλη του πολιτιστικού συλλόγου και ολίγοι κάτοικοι με γνώμη και όραμα.

Οι εναπομείναντες τοίχοι και το δάπεδο της εκκλησίας θέλουν προστασία από τις καιρικές συνθήκες (χιόνι, πάγος, βροχές και μπόρες, ήλιος και ζέστη) για να μη καταρρεύσουν.

ΜΙΑ ΕΠΑΞΙΑ ΒΡΑΒΕΥΣΗ ΣΥΜΠΑΤΡΙΩΤΗ ΜΑΣ

Με πολύ χαρά πληροφορηθήκαμε πως την 1η Δεκέμβρη 2015, η Ελληνική Εταιρεία Μεταφραστών Λογοτεχνίας (Ε.Ε.Μ.Λ.), βράβευσε με το βραβείο καλύτερης μετάφρασης έργων της Βαλκανικής Λογοτεχνίας: «Ρήγας Βελεστινλής», τον φίλο και συμπατριώτη, Αριστινό, **Χρήστο Γκούδη**.

Πιο συγκεκριμένα το βραβείο του απονεμήθηκε για τη μετάφραση του συνόλου του έργου του Ίβο Άντριτς από τα Σερβοκροατικά στα Ελληνικά.

Η βράβευσή του (μαζί με άλλους μεταφραστές) έγινε στη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών του Ωνασείου Ιδρύματος.

Μερικές μέρες πριν τη βράβευση (28/11/2015), ο Χρήστος Γκούδης, έδωσε συνέντευξη στο ραδιοσταθμό 9,84. Στη συνέντευξή του αυτή είπε λίγα λόγια και κυρίως για το πώς έμαθε τη Σερβική γλώσσα και πώς γνώρισε το συγγραφέα Ίβο Άντριτς.

Τη συνέντευξη αυτή δημοσιεύουμε στη συνέχεια.

Θερμά συγχαρητήρια στον αγαπητό Χρήστο για την επάξια βράβευσή του και γιατί συνεχίζει τη Ζαγορίσια ιστορία και παράδοση, που τόσα πρόσφερε διαχρονικά στα γράμματα και τον πολιτισμό του λαού μας.

«Το Ζαγόρι μας»

Πώς γνώρισα τον Ίβο Άντριτς

«Όλοι θα έπρεπε να έχουν διαβάσει τον Ίβο Άντριτς. Είναι ένας μεγάλος συγγραφέας, πιο μεγάλος από τον Τόμας Μαν, γιατί την αφήγησή του την υπαγορεύει το έλεος για τον άνθρωπο και ο καλλιτεχνικός ρυθμός, ενώ το έργο του Τόμας Μαν είναι μόνο καλλιτεχνικός ρυθμός»

Πέτερε Χάντκε
αυστριακός συγγραφέας

Πριν μιλήσω για τον Ίβο Άντριτς, πρέπει να πω λίγα λόγια για το πώς έμαθα τη σερβική γλώσσα. Γι' αυτό φταίνε... «τα έρημα τα ξένα». Ο ξενιτεμός έκανε τους Ζαγορίσιους να γνωρίζουν καινούριους τόπους και να μαθαίνουν ξένες γλώσσες. Οι ξενιτεμένοι ήταν υποχρεωμένοι να μάθουν τη γλώσσα του τόπου όπου πήγαιναν για να μπορούν να συναλλάσσονται με τους ανθρώπους. Οι χωριανοί μου, οι Αρτσιστινοί, πήγαιναν στην ΕΣΥΕ (σήμερα ΕΛΣΤΑΤ) πηγά με υποτροφία της Ελληνικής Κυβερνήσεως για να παρακολουθήσω ένα διεθνές σεμινάριο, σχετικό με τον προγραμματισμό και τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών (το πρώτο μου πρόγραμμα το έγραψα στο Βελιγράδι τον Απρίλιο του 1962 και μέχρι που συνταξιοδοτήθηκα έγραφα προγράμματα στο Μηχανογραφικό Κέντρο της ΕΣΥΕ).

Το 1961, όταν εργαζόμουν στην ΕΣΥΕ (σήμερα ΕΛΣΤΑΤ) πηγά με υποτροφία της Ελληνικής Κυβερνήσεως για να παρακολουθήσω ένα διεθνές σεμινάριο, σχετικό με τον προγραμματισμό και τη χρήση ηλεκτρονικών υπολογιστών (το πρώτο μου πρόγραμμα το έγραψα στο Βελιγράδι τον Απρίλιο του 1962 και μέχρι που συνταξιοδοτήθηκα έγραφα προγράμματα στο Μηχανογραφικό Κέντρο της ΕΣΥΕ).

Την περίοδο που έμεινα στο Βελιγράδι βελτίωσα και τα σερβικά μου. Τότε ήταν που γνώρισα και τον Ίβο Άντριτς. Το 1961 πήρε το βραβείο Νόμπελ Λογο-

τεχνίας. Το έμαθα, όπως κι όλος ο κόσμος, από την τηλεόραση. Σε συνέντευξη τύπου που έδωσε σε μια κεντρική αίθουσα του Βελιγραφίου πήγα, τον είδα και τον άκουσα. Από τότε δεν τον έχω ξαναδεί!

Πριν φύγω από την Αθήνα για το Βελιγράδι, είχα διαβάσει στις εφημερίδες πως ήταν το φαβορί για το βραβείο Νόμπελ του 1961. Μέχρι τότε δεν τον γνώριζα κι ούτε είχα διαβάσει κάποιο βιβλίο του.

Μετά τη συνέντευξη τύπου που προανέφερα, αγόρασα το πιο γνωστό του μυθιστόρημα, το γεφύρι του Δρίνου. Στο Βελιγράδι δεν το διάβασα, το διάβασα όταν γύρισα στην Αθήνα. Το διάβασα, μου άρεσε αλλά ούτε να σκεφθώ να το μεταφράσω μπορούσα. Η δουλειά μου ήταν πιεστική (ακόμα και τα Σάββατα δουλεύαμε τότε). Το βιβλίο μπήκε σε κάποιο συρτάρι κι έμεινε εκεί ξεχασμένο για 32 ολόκληρα χρόνια.

Το 1995 (ήμουν πλέον συνταξιούχος) σκέφτηκα να δοκιμάσω να μεταφράσω το γεφύρι του Δρίνου. Ένας φίλος μου, βιβλιοπώλης γνώριζε τον Θανάση Καστανιώτη (του γνωστού εκδοτικού οίκου) και του τηλεφώνησε σχετικά. Εκείνος του είπε να ετοιμάσω ένα «δείγμα γραφής» και να του το

Ο Νομπελίστας συγγραφέας
Ίβο Άντριτς

πάω. Ό,τι μου είπε το έκανα κι όταν την άλλη μέρα πήγα και του το έδειξα, το διάβασε μου είπε πως του αρέσει η μετάφρασή μου και μου ζήτησε να την ολοκληρώσω.

Η πρώτη έκδοση του βιβλίου αυτού βγήκε το 1997 και η τέταρτη το 2015.

Από τότε έχω μεταφράσει 8 βιβλία του Άντριτς. Το πρώτο το 1997 και το τελευταίο το 2014.

Για τη μεταφραστική μου δουλειά θα γίνει η βράβευσή μου από την Ελληνική Εταιρεία Μεταφραστών Λογοτεχνίας την 1η Δεκεμβρίου 2015.

Τα δυο τελευταία βιβλία μεταφρασμένα από τον Χρήστο Γκούδη, τα οποία παρουσιάσαμε στο «Ζαγόρι μας» σε προηγούμενα τεύχη.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

«ΤΖΟΥΜΕΡΚΙΩΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ»

Η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Τζουμέρκων μας πρόσφερε τα τεύχη 15 και 16 των ετών 2014 και 2015 αντίστοιχα. Ο Αντ'δρος του Δ.Σ. κ. Αθαν. Μπαζούκας επισκέφτηκε τα γραφεία μας, μας εγγείρησε τα δύο τεύχη κι είχαμε εποικοδομητική κουβέντα για τα δύο σωματεία.

Η κορυφή «Στρογγούλα» πάνω από την Πράμαντα

Η ΙΛΕΤ ιδρύθηκε το 1998 και είναι ένας μη κερδοσκοπικός επισημονικός και πνευματικός φορέας. Έκτοτε άρχισε την έκδοση «Τζουμερκιώτικα Χρονικά» με πλούσια, πρωτότυπη, αξιόλογη και ενδιαφέρουσα ύλη. Γράφουν καθηγητές Πανεπιστημίου, φιλόλογοι, λαογράφοι, αρχιτέκτονες, δάσκαλοι, ερευνητές κλπ. Τα τεύχη του 2014 και 2015 ασχολούνται με θέματα ιστορικά, λαογραφικά, αρχιτεκτονικά, βιβλιοπαρουσιάσεις κλπ. Κοντά στα προηγούμενα τεύχη και τούτα εμπλουτίζουν έτι περαιτέρω την βιβλιοθήκη της ΙΛΕΖ.

Ευχαριστούμε θερμά τον κ. Αθ. Μπαζούκα και όλο το ΔΣ της ΙΛΕΤ κι ακόμα και την Συντακτική Επιτροπή κι ευχόμαστε υγεία και ευτυχία για το 2016.

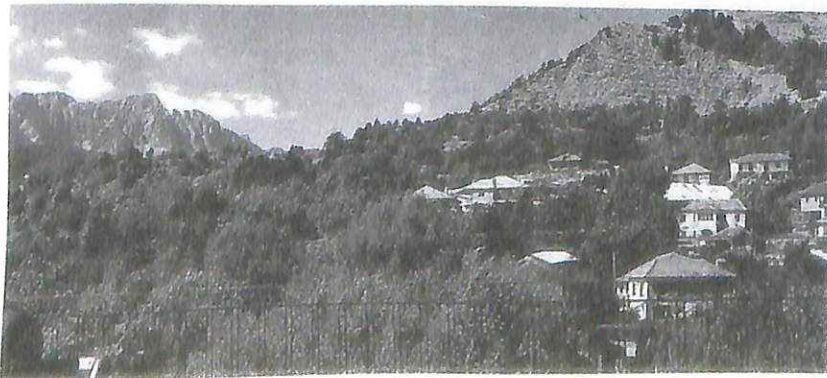
Για την ΙΛΕΖ
Απόστολος Ντιναλέξης

ΤΑ «ΛΑΪΣΤΙΝΑ ΝΕΑ»

Έφτασαν στα γραφεία μας «Τα Λαϊστίνια Νέα», του Β' εξαμήνου 2015, όπως πάντα πλούσια σε νέα και ωραίες φωτογραφίες από τη ζωή και την ιστορία του χωριού.

Τη φορά αυτή το τεύχος το συνόδευε μαζί με τις ευχές του και ένα μικρό σετ 4 μπαταριών, μικρό δώρο για τις γιορτές των Χριστουγέννων. Καλοδεχούμενο ότι μπορεί να γεμίσει και τις μπαταρίες του δικού μας Περιοδικού.

«Το Ζαγόρι μας»

ΣΤΟΝ ΑΠΟΗΧΟ ΤΟΥ '40

Αναδημοσιεύουμε απόσπασμα γραπτού από τον Αθηναϊκό Τύπο («Εφ. Συντακτών»), του ομότιμου καθηγητή του Α.Π.Θ. Φοίβου Γκικόπουλου, που αναφέρεται σ' ένα περιστατικό του πολέμου του '40. Ο Φοίβος Γκικόπουλος είναι γιος του Κ. Γκικόπουλου ταγματάρχη στον πόλεμο του '40 και μιας Γιαννιώτισσας της γνωστής οικογένειας Βερσή.

Ο Δάντης, ο πόλεμος του '40

► Του ΦΟΙΒΟΥ ΓΚΙΚΟΠΟΥΛΟΥ

Ομότιμου καθηγητή
Φιλολογικής
Σχολής ΑΠΘ

Ήμουν δεκατριών ετών όταν μετακομίσαμε στο καινούργιο μας σπίτι, από την οδό Αριστοτέλους 147β στην οδό Αλκιβιάδου 87, στον Άγιο Παντελεήμονα. Η μετακόμιση ήταν μια διαδικασία επίπονη γιατί έπρεπε να πεταχτεί όλη η «παλιατζούρα», όπως έλεγε η μητέρα μου, για να μπούμε στο νέο σπίτι με τα καλά πράγματα. Από την άλλη μεριά ο πατέρας μου, που μανιωδώς μαΐζευε και το παραμικρό χαρτάκι, ήθελε να περισώσει το προσωπικό αρχείο του ή τουλάχιστον τα πιο σημαντικά έγγραφα και αντι-

κείμενα. Έτσι, μια μέρα, άνοιξε μια παλιά ξύλινη κασέλα, ξεσκόνισε διάφορα χαρτιά, έβαλε στην άκρη άλλα και σε μια στιγμή με φώναξε για να μου δείξει κάτι. Ήταν ένα ογκώδες για τα παιδικά μου μάτια βιβλίο, κόκκινο, με σκληρό δεμένο εξώφυλλο από χαρτόνι. Μου το έδωσε και μου είπε ότι επρόκειτο για λάφυρο πολέμου. Πράγματι, όταν το άνοιξα, διάβασα στο εσωφυλλο τα παρακάτω λόγια: «Το βιβλίο τούτο ευρέθη υπ' εμού την 21/11/1940 εις Δελβινάκι, όπου το Στρατηγείον της Ιταλικής Μεραρχίας Modena, υποχωρήσαν εσπευσμένως, εγκατέλειψε ου μόνον πλείστα είδη αλλά και το μεσημβρινόν φαγητόν των Αξιωματικών του Επιτελείου σερβιρισμένον αλλά άθικτον επί της τραπέζης. Ταγματάρχης Κ. Γκικόπουλος». Όταν προχώρησα στο ξεφύλλισμα, στην πρώτη σελίδα διάβασα τον τίτλο «La Divina Commedia, Commentata da Dino Provenzal, Mondadori, Milano 1940», όπου ο σχολιαστής της έκδοσης αφιερώνει το βιβλίο στη μνήμη των αγαπητών του γονιών.

Αυτή ήταν η πρώτη μου επαφή με τον Δάντη και η έκπληξή μου ήταν μεγάλη και διπλή: από τη μια μεριά το γεγονός ότι Έλληνες αξιωματικοί και στρατιώτες είχαν καταλάβει το ιταλικό στρατηγείο γέμιζε τότε με περηφάνια τα παιδικά μου μάτια κι από την άλλη ότι ένας Ιταλός αξιωματικός είχε έρθει να πολεμήσει στην Ελλάδα έχοντας μαζί του, στον σάκο του -αντί, ως συνήθως Βίβλο- μια σχολιασμένη έκδοση της «Θείας Κωμωδίας», που όπως φαίνεται και από την ημερομηνία έκδοσης μόλις είχε κυκλοφορήσει στην Ιταλία.

Σ.Σ.: Ο Φοίβος Γκικόπουλος στη δεκαετία του '60 σπούδασε στην Ιταλία (Πίζα) Ιταλική Φιλολογία. Εκεί συνάντησε για δεύτερη φορά το Δάντη για να γίνει αυτός οδηγός της ζωής του, όπως ο ίδιος λέει στο γραπτό του.

ΤΑ ΜΑΡΤΥΡΙΚΑ ΚΑΛΑΒΡΥΤΑ

Δυο χωριά του Ζαγοριού, τα Άνω και Κάτω Σουδενά (Πεδινά), έχουν ιστορικούς δεσμούς με τα μαρτυρικά Καλάβρυτα.

Στα μέσα του 16ου αιώνα, οικογένειες από τα χωριά αυτά (ανάμεσα τους και η ιστορική, αργότερα, των Πετμεζάδων), για να γλιτώσουν τις διώξεις των Τούρκων, έφτασαν στις υπώριες του Χελμού και έχτισαν τα ομώνυμα χωριά Άνω και Κάτω Σουδενά, που έγιναν αργότερα, Άνω και Κάτω Λουσοί. (Από το Σύλλογο των Σουδενιωτών Καλαβρύτων γίνεται σχετική ιστορική έρευνα για τη μετοίκηση αυτή).

Αυτοί οι δεσμοί θα αναθερμανθούν πριν 40 χρόνια με τη συνάντηση και σύμφιση των σχέσεων

μεταξύ των Συλλόγων και Αδελφότητων των πατρών χωριών και των μετοίκων, γεγονός που αναφέρθηκε από τις στήλες του περιοδικού πολλές φορές.

Τέτοιες μέρες, στις 13 Δεκεμβρίου 1943, ως γνωστόν, συντελέστηκε ένα από τα πιο ειδεχθή εγκλήματα των Ναζί: χίλιοι και πλέον οι εκτελεσθέντες τη μέρα εκείνη, που έμεινε ως «Ολοκαύτωμα των Καλαβρύτων».

Μικρή μνημοσύνη στο ολοκαύτωμα αυτό η εμβληματική ξυλογραφία του Γ. Βελισσαριδίου, με την οποία το περιοδικό μας στέλνει τις ευχές του στους Σουδενιώτες των Καλαβρύτων για τα Χριστούγεννα και τον Καινούργιο Χρόνο 2016.

«Το Ζαγόρι μας»

Θρήνος για τη σφαγή των Καλαβρύτων (Ξυλογραφία Γιώργου Βελισσαριδίου)

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γεωργ. ΣΙΓΑΛΟΣ (1923-2015)

Πολύ μας λύπησε η είδηση στη «Φωνή των Σουδενιωτών» (Καλαβρύτων), του θανάτου του αγαπητού φίλου καθηγητή Παναγιώτη Σιγαλού, μνημοσύνη του οποίου δημοσιεύουμε πιο κάτω.

Στην οικογένειά του θερμά συλλυπητήρια.

Για την Ι.Λ.Ε.Ζ.
Β. Τζιόβας

Θα ήταν ατόπημα και ίσως αγένεια να μην υπάρξει αναφορά στο όνομα και την προσωπικότητα του σεβαστού και αγαπημένου μου θείου του Παναγιώτη Σιγαλού, ο οποίος άφησε αυτόν τον μάταιο κόσμο στις 16 Αυγούστου 2015 για να αναπαυθεί στην Ουράνια Βασιλεία του Πανάγαθου Κυρίου μας Ιησού Χριστού.

Πέρα από την κοινωνική του υπόσταση και προσωπικότητα ως «ο πρώτος Καθηγητής Σωματικής

Αγωγής» του Πανεπιστημίου Πατρών υπηρετήσας επάξια στα Καλάβρυτα-Πάτρα-Κάτω Αχαΐα, αφού δημιούργησε ένα πρότυπο οικογενείας μετά της αγαπητής Συζύγου του Θείας Ελισσάβετ και των δύο καταξιωμένων παιδιών του και εξαδέλφων μου του Γιώργου και της Ευθυμίας, ως συνταξιούχος πλέον δεν επαναπαύθηκε αλλά δραστήριος όντας καταπίστηκε με ένα άλλο οσημαντικό έργο της ζωής τους, αυτό της συλλογής, καταγραφής και συγγραφής στοιχείων και έκδοσης πλήθους βιβλίων, φυλλαδιών, πονημάτων που ανάγουν στην διάσωση και προβολή της ιστορικής διαδρομής της γενειάς του «Κάτω Σουδενών» και της ευρύτερης περιοχής της οροσειράς του Χελμού (κατά τον ίδιο «Χιολμού»).

Η όλη προσπάθειά του και

ΤΕΣΣΕΡΕΣ ΞΕΧΩΡΙΣΤΕΣ «ΗΜΕΡΕΣ»

Ο Δεκέμβρης έρχεται γεμάτος από «ΗΜΕΡΕΣ» γιορτής. «Ημέρα εθελοντισμού» η 5η Δεκεμβρίου, «Ημέρα του παιδιού» η 11η Δεκεμβρίου, «Ημέρα Αγάπης» η 14η και «Ημέρα των Μεταναστών» η 18η Δεκεμβρίου.

Τούτο το Δεκέμβρη, θα λέγαμε πως οι παραπάνω ημέρες, θα μπορούσαν να ταυτιστούν σε μία, σ' αυτή την τελευταία «Ημέρα των μεταναστών και Προσφύγων», με το ανείπωτο δράμα τους και τους καθημερινούς πνιγμούς σ' μικρών παιδιών στα νερά του Αιγαίου, κυνηγημένα από τον σύγχρονο Ηρώδη-πόλεμο.

Ο εθελοντισμός, η ανθρωπινή αλληλεγγύη και αγάπη εκφράστηκε και εκφράζεται κάθε μέρα με ένα αξιοθαύμαστο και συγκινητικό τρόπο από τους κατοίκους των νησιών μας. Είδαμε εικόνες γυναικών να τρέφουν στην αγκαλιά τους με μπιμπερό ασυνόδευτα και ξεβρασμένα στη θάλασσα μωρά και τους ψαράδες των νησιών αυτών να παρτούν τη δουλειά τους και να φωνάζουν: «τα μωρέλια μωρέ, τα μωρέλια πρώτα», εννοώντας τη σωτηρία των παιδιών που επιπλέουν στη θάλασσα και φουρνάρους να μοιράζουν δωρεάν τα ψωμιά τους. Η μεγαλοσύνη της ψυχής και της αλληλεγγύης του απλού Έλληνα παράδειγμα για πολλούς.

Το παρακάτω σκίτσο του γνωστού σκισσογράφου Μιχάλη Κουντούρη, εκφράζει όλο αυτό το μεγαλείο του λαού μας. «ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ ΚΑΛΩΣ ΗΡΘΑΤΕ» λέει και οι πρόσφυγες είναι η Παναγία με το Χριστό στην αγκαλιά της, να ψάχνει καταφύγιο από τη δίωξη του Βασιλιά Ηρώδη. (Καμιά φορά φωτογραφίες ή σκίτσα λένε περισσότερα από χίλια λόγια).

ασχολία του δείχνουν το αμέριστο ενδιαφέρον και τη θέλησή του να διασώσει ιστορικά στοιχεία, να τα συλλέξει και να δημιουργήσει ίσως ένα μέρος της ιστορικής διαδρομής της γενειάς του που θα περάσει στις επόμενες γενιές θέτοντας έστω ένα πετραδάκι όπως έκαναν οι προγενέστεροι από αυτόν συγχωριανοί του.

Αγάπησε πάρα πολύ τον τόπο που τον γέννησε, τον μεγάλωσε στα δύσκολα εκείνα χρόνια της γενιάς του, αλλά παρά τις αντιξοότητες και στερήσεις με θέληση, αυταπάρνηση και ζήλο, άφησε πίσω του ένα σημαντικό έργο για το οποίο είμαι σίγουρος ότι θα τον καμαρώνουν η δική του οικογένεια αρχικά, αλλά και οι συγγενείς, οι φίλοι και γνωστοί και όλοι οι Σουδενιώτες και Καλαβρυτινοί.

Θεωρώ ότι εκτός της καταγρα-

φής της τοπικής ιστορικής διαδρομής της γενειάς του είχε κι ένα μεγάλο όραμα για τον τόπο του, αυτό της δημιουργίας ενός πρότυπου παραδοσιακού οικισμού στη θέση «Τράφος» στην Κοινοτική έκταση Κάτω Λουσών (Σουδενών) όραμα για την διατήρηση των Σουδενών στη φθορά του χρόνου, βέβαια αυτό δεν υλοποιήθηκε παρά τις ενέργειές του.

Να είναι ΑΙΩΝΙΑ η ΜΝΗΜΗ ΤΟΥ, στις καρδιές και στην ψυχή όλων μας, ιδιαίτερος δε στην Οικογένειά του εύχομαι εκ βάθους καρδιάς δύναμη και κουράγιο, και ο Πανάγαθος Θεός είθε να τον κατατάξει μετά των Δικαίων -όπως δικαίος ήταν και στην επίγεια ζωή του.

ΑΙΩΝΙΑ ΣΟΥ Η ΜΝΗΜΗ
Θεί μου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΣΙΓΑΛΕ
Χρήστος Χρ. Κόκκαλης

ΜΝΗΜΗ ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΙΤΣΟΥ

Στις 25 Νοεμβρίου 2015 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα διαλέξεων της Εταιρείας Ηπειρωτικών Μελετών τιμητική εκδήλωση για τον **Άγγελο Κίτσο**, με την ευκαιρία της συμπλήρωσης επτά χρόνων απ' τον θάνατό του. Την πρωτοβουλία είχε ο Σύνδεσμος Αποφοίτων της Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων, μια που ο ίδιος ήταν απόφοιτος της Ζωσιμαίας και μέλος του Συνδέσμου. Συνδιοργανωτές η Περιφέρεια Ηπείρου, η Περιφερειακή Ένωση Δήμων Ηπείρου, ο Δήμος Ζαγορίου και η Ιστορική και Λαογραφική Εταιρεία Ζαγορίου.

Η αίθουσα της ΕΗΜ κατάμεστη παρότι την ίδια μέρα και ώρα γίνονταν στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων τιμητική εκδήλωση για ένα άλλο αξιόλογο πρόσωπο της πόλης μας, για τον Γεώργιο Μυλωνά. Οι χαιρε-

τισμοί και οι προσφωνήσεις επαινετικοί για τον τιμόμενο και η ομιλία του κ. Σπύρου Εργολάβου, που συνοδεύονταν από σλάιτς, μεστή και ουσιαστική, ξεδίπλωσε το έργο και την προσφορά του Άγγελου Κίτσου, του «Άγγελου του Ζαγορίου», όπως τον λέγαμε. Στο τέλος της εκδήλωσης ο Σύνδεσμος μοίρασε δωρεάν σύντομη εργασία με πλούσιο φωτογραφικό υλικό, όπου αποτυπώνεται όλη η δράση και η προσφορά του Άγγελου Κίτσου. Στη συνέχεια παραθέτουμε ρεπορτάζ απ' την εκδήλωση του κ. Χρήστου Τσέτση, τον χαιρετισμό του Προέδρου της ΙΑΕΖ κ. Βασιλείου Τζιόβα και σχόλιο της κ. Λουκίας Τζάλλα απ' τον Ηπειρωτικό Αγώνα.

«Το Ζαγόρι μας»

Η πρωτοβουλία του Συνδέσμου Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων για να οργανωθεί τιμητική εκδήλωση για τον **Άγγελο Κίτσο**, τον αθεράπευτο λάτρη του Ζαγορίου και της Ηπείρου, είναι αξιέπαινη και επιβεβλημένη ενέργεια.

Ο Άγγελος Κίτσος –άνθρωπος χαμηλών τόνων, ιδιαίτερως προσιτός και με συγκροτημένη σκέψη και λόγο –είχε κερδίσει, με την έντονη κοινωνική δραστηριότητα και την άσογη συμπεριφορά του, την πλήρη εκτίμηση των φίλων και συνεργατών του.

Η εκδήλωση

Η εκδήλωση πραγματοποιήθηκε χθες το βράδυ στην Ε.Η.Μ. και πλήθους κόσμου.

Στην ομιλία του ο κ. **Σπύρος Εργολάβος**, διακεκριμένος συγγραφέας, αφού αναφέρθηκε στο πλούσιο κοινωνικό και συγγραφικό έργο και τη σημαντική προσωπικότητα του αείμνηστου Άγγελου Κίτσου, τόνισε ότι η περιοχή Ζαγορίου συνδέεται άρρηκτα με τις δραστηριότητες του Εθνικού Ιδρύματος –στο οποίο ο Άγγελος Κίτσος υπήρξε ανώτερο διοικητικό στέλεχος και στενός συνεργάτης του Προέδρου του Ιδρύματος –με αποτέλεσμα να διαφημιστεί, να γίνει γνωστό το Ζαγόρι σε πολλές χώρες της Ευρώπης και όχι μόνο και να μπου οι βάσεις για την τουριστική του προβολή και την οικονομική ανάπτυξη.

Πλούσια δράση

Στα Ιδρύματα που υπηρέτησε (Εθνικό Ίδρυμα από το 1960, Ριζάρειο Ίδρυμα από το 1971, ίδρυμα Αποκατάστασης Ομογε-

Τιμητική εκδήλωση στην Ε.Η.Μ.

Ο Αγγ. Κίτσος «φώτισε» με το έργο του όλη την Ήπειρο!

► Τι τόνισε ο Σπ. Εργολάβος για τον αείμνηστο Πρόεδρο του Ριζαρείου Ιδρύματος

νών εξ Αλβανίας (Λάτση) από το 1991 –συνέχισε ο ομιλητής– και σε άλλους τομείς των ευρυτέρων ενδιαφερόντων του, έχει αναπτύξει πλούσια και δημιουργική δράση, με εμφανέστατα αποτελέσματα, προς όφελος του κοινωνικού συνόλου. Αναλυτικότερα, στο Εθνικό Ίδρυμα ασχολήθηκε ιδιαίτερα με την σχεδίαση και υλοποίηση προγραμμάτων τοπικής ανάπτυξης, κυρίως στις περιοχές Θεσ/νίκης, Χαλκιδικής και Ευρυτανίας, σε συνεργασία με την Αμερικανική Γεωργική Σχολή και το Γραφείο Κοινωνικών Υποθέσεων του Ο. Η.Ε., τον Ε.Ο.Ε.Χ., την Οργάνωση CARE και άλλους Οργανισμούς, καθώς και με την εκπαίδευση στην Εθνική Εστία στελεχών περιφερειακής, νομαρχιακής και τοπικής ανάπτυξης, σε θέματα Κοινωνικής Ανάπτυξης και Ανθρώπινης Επικοινωνίας.

Στο ίδιο πλαίσιο ασχολήθηκε και με τον εκπαιδευτικό κινηματογράφο ως ειδικός συνεργάτης και σεναριογράφος της ομάδας σκηνοθετών Ροβήρου Μανθούλη, Φώτη Μεσθεναίου και Ηρακλή Παπαδάκη, που παρήγαγε για λογαριασμό του Εθνικού Ιδρύματος, τα πρώτα στη χώρα μας εκπαιδευτικά ντοκιμαντέρ όπως το: «Η πιο μεγάλη δύναμη» (Α' βραβείο ταινίας μικρού μήκους, Κινημ. Φεστιβάλ Θεσσαλονίκης 1962).

ΡΕΠΟΡΤΑΖ ΧΡΗΣΤΟΥ ΤΣΕΤΣΗ

Στο Ριζάρειο Ίδρυμα

Συνεχίζοντας την ομιλία του ο Σπ. Εργολάβος είπε ότι ο Άγγελος Κίτσος ήταν βασικός διαπραγματευτής με την Κυβέρνηση Καραμανλή (1979) της ανταλλαγής του κεντρικού οικοπέδου της Ριζαρείου στη Βασ. Σοφίας στην Αθήνα με την οποία περιήλθε στο Ίδρυμα η Ιόνιος Σχολή, έκτασης 17 στρ. στο Φαλητικό Δέλτα και ίση έκταση στα Γιάννινα (Αγροτικό Οικοτροφείο).

Ο Άγγελος Κίτσος, μαζί με τους Στάθη Λαμπρίδη, Γιάννη Σαραλά και Αθ. Λιούμα, ήταν ένας από τους βασικούς συντελεστές της επιτυχούς διαμάχης για τη διάθεση του 30% των ετήσιων εσόδων του Ριζαρείου υπέρ του Ζαγορίου. Ο ίδιος ήταν ο εμπνευστής του Ριζαρείου Χειροτεχνικού Κέντρου, του Συνεδριακού Κέντρου και του Υπαίθριου Αμφιθεάτρου Μονοδενδρίου.

Ο Άγγελος Κίτσος, είπε τέλος, ο πολυτάλαντος φιλόλογος, οραματίστηκε και ξεκίνησε τον αγώνα για τη δημιουργία, στις παλιές εγκαταστάσεις της Ριζαρείου Εκκλησιαστικής Σχολής, στο κέντρο της Αθήνας ενός ισχυρού πολιτιστικού άξονα, με την επωνυμία Ριζάρειο Κέντρο Πολιτισμού. Η άδεια εκδόθηκε, αλλά ήρθε ο αδόκητος θάνατός του, ο οποίος δεν επέτρεψε να υλοποιηθεί αυτό το μεγάλο όραμά του.

Υπό την εμπνευσμένη καθοδήγησή του, το Ριζάρειο Ίδρυμα ανέπτυξε στο Ζαγόρι αξιολογητή εκπαιδευτική, κοινωνική και πολιτιστική δραστηριότητα, ώστε να υπάρξει πνευματική και πολιτιστική ανθοφορία στην περιοχή μας. Αγλαός καρπός αυτής της ανθοφορίας στον πνευματικό και πολιτιστικό τομέα, υπήρξε το πλούσιο εκδοτικό έργο που έχει να παρουσιάσει, επί των ημερών του, το Ριζάρειο Ίδρυμα.

Φώτισε το Ζαγόρι

Ο Άγγελος Κίτσος δεν πρόλαβε να ολοκληρώσει όσα οραματίστηκε για το Ριζάρειο Ίδρυμα για το αγαπημένο του Ζαγόρι και για την Ήπειρο, φώτισε όμως, με τη δράση του και με το έργο του, το Ζαγόρι και την Ήπειρο και έδειξε και σε μας το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουμε, αν πραγματικά αγαπάμε τον τόπο μας.

Η εκδήλωση, η οποία σημείωσε εξαιρετική επιτυχία, άρχισε με προσφωνήση από τον δραστήριο Πρόεδρο του Συνδέσμου Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής **Φρίξο Πούρλη**.

Χαιρετισμούς απηύθυναν ο Αντιπεριφερειάρχης Ηπείρου **Γιάννης Καραμπίνης**, ο Δήμαρχος Ζαγορίου **Βασ. Σπύρος**, ο **Βασ. Τζιόβας** εκ μέρους της Ιστορικής και Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου, ο πρ. Πρύτανης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων **Χρ. Μασσαλάς** και ο κ. **Τσακίρης** εκ μέρους του Ριζαρείου Ιδρύματος, και ο Γρηγ. Γκίκας εκ μέρους της ΠΕΔ Ηπείρου.

Συντονιστής της εκδήλωσης ο **Αλέκος Φαρμάκης**, μέλος της Εταιρείας Λογοτεχνών και Συγγραφέων Ηπείρου.

ΜΝΗΜΗ ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΙΤΣΟΥ

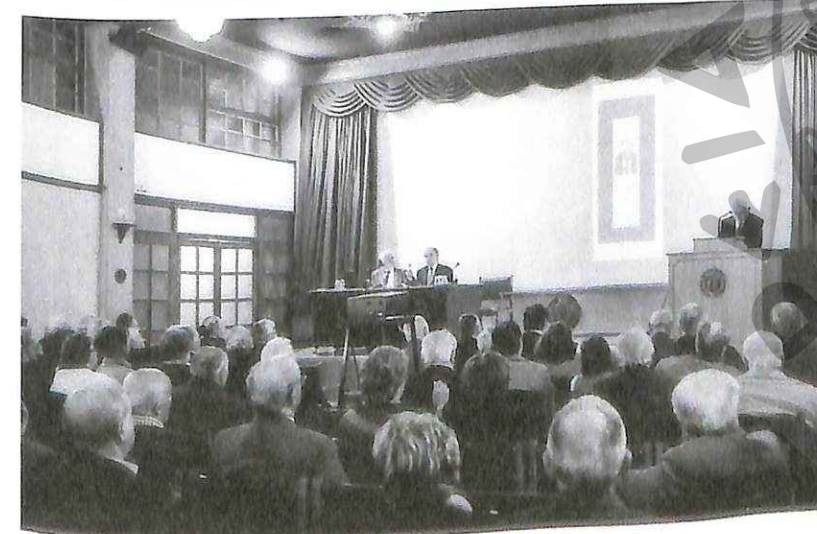
Χαιρετισμός της ΙΑΕΖ από τον Πρόεδρό της Βασίλη Τζιόβα

Εκ μέρους της Ιστορικής Λαογραφικής Εταιρείας Ζαγορίου (Ι.Λ.Ε.Ζ.) (μέλος της οποίας ήταν από την ίδρυσή της ο Άγγελος) και του Περαιδικού «Το Ζαγόρι μας», συγχαίρουμε τον Σύνδεσμο Αποφοίτων Ζωσιμαίας Σχολής Ιωαννίνων «ΟΙ ΖΩΣΙΜΑΔΕΣ», για την ωραία πρωτοβουλία να τιμήσουν έναν ευπατρίδη, σαν τον Άγγελο Κίτσο. Τιμή αξία και οφειλόμενη ίσως και από πολλούς άλλους, αφού πολύπλευρη και πολυδιάστατη, ήταν η προσφορά και η δραστηριότητά του.

Με το θλιβερό άγγελμα του θανάτου του, εκείνο τον Αύγουστο του 2008, «Το Ζαγόρι μας», κυκλοφόρησε με τον πένθιμο τίτλο «**Εσίγησε το λάλον ύδωρ του Ζαγορίου**». Τη σιγή αυτή τη βιώνουμε ακόμη, αφού το Ζαγόρι κι όχι μόνο, έμεινε άφωνο από την απώλεια.

Ο Άγγελος Κίτσος, ήταν η προσωποποίηση της **προσφοράς** και της **ανιδιοτέλειας**, ανιδιοτέλεια που ομορφαίνει πάντα την όποια προσφορά. Ένας άνθρωπος που ιδρώνεκα αγωνιζόταν για να προσφέρει κι όχι για να ζησει και να προσποριστεί το ελάχιστο. Το κενό που άνοιξε με τον θάνατό του, ήταν τόσο μεγάλο και βαθύ, ίδιο με το αγαπημένο του φαράγγι του Βίκου, εκεί κάτω από το χωριό του, λέγαμε τότε. Ένα κενό που δύσκολα θα πληρωθεί. Το πέρασμα του Άγγελου (Άγγελου του Ζαγορίου τον λέγαμε) από τη ζωή, ως είναι παράδειγμα και πρότυπο για όλους κι σόους μπορούν να προσφέρουν στον άνθρωπο και στον τόπο τους και δεν το κάνουν.

Οι Ζαγορίσιοι, ας τον θυμούμαστε κι ας τον τιμούμε ες αεί. Είναι αυτό το ελάχιστο οφειλόμενο χρέος μας.

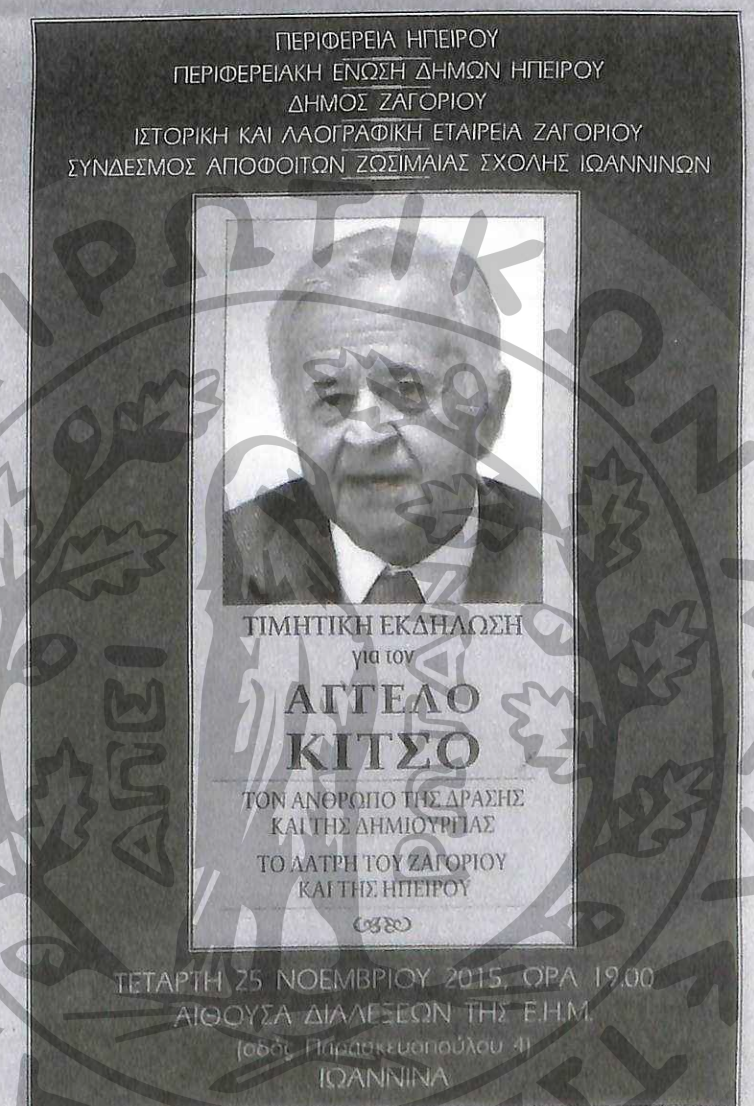

Ένα μυαλό πώς τα χωρούσε όλα

Δεν κατάφερα να πάω στην εκδήλωση τιμής στη μνήμη του Άγγελου Κίτσου την περασμένη Τετάρτη. Γιατί τρεις εκδηλώσεις μαζί δεν χωρούν στην ίδια πόλη. Δεν γινόταν να φύγω από τη μια εκδήλωση να πάω στην άλλη, μόνο και μόνο για το θεαθήναι. Πολλοί το κάνουν, ιδιαίτερα εκείνοι που είναι σήμερα ή στο παρελθόν χρημάτισαν βουλευτές.

Ας μου επιτρέψει η Χριστίνα η αγαπημένη σύντροφος της ζωής του Άγγελου και συνοδοιπόρος στο έργο του η Χριστίνα Πιτούλη να γυρίσω πίσω και να θυμηθώ στιγμές μαζί τους. Να θυμηθώ τη φιλοξενία τους στο όμορφο σπίτι τους στο Μονοδένδρι. Να καθόμαστε στη βεράντα πίνοντας τον καφέ μας κι από κάτω το άγριο πανέμορφο ζαγορίσιο τοπίο. Μαζί μας κι η Αίγλη η αδελφή του κι ο Άλκης ο Στέας, μια παρέα όλοι μαζί. Να κλέβει την παράσταση όμως ο Άγγελος Κίτσος και να μιλά για τα καινούρια πράγματα που «μαγειρεύει» το μυαλό του. Η Ριζαρείος και το Ίδρυμα Νιάρχου, οι σκέψεις για το πανεπιστήμιο Ιωαννίνων και για την πόλη. Όλα αυτά σε ένα μυαλό και σε ένα όραμα. Και χαλβάς στο τραπέζι και μουστοκούλουρα. Μας λείπουν τέτοιοι άνθρωποι σήμερα.

ΛΟΥΚΙΑ ΤΖΑΛΛΑ

ΜΝΗΜΗ ΑΓΓΕΛΟΥ ΚΙΤΣΟΥ

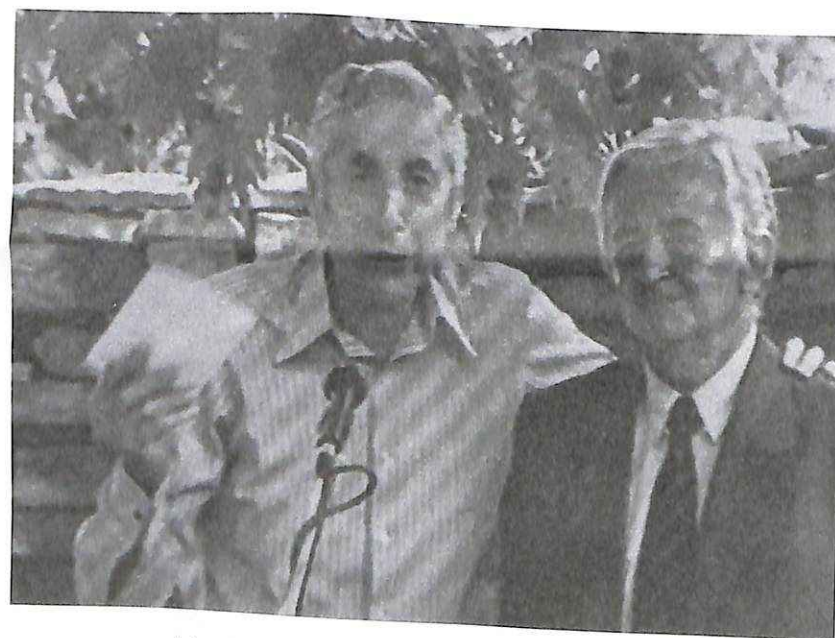
Με τη σύζυγό του Χριστίνα Πιτούλη - Κίτσου

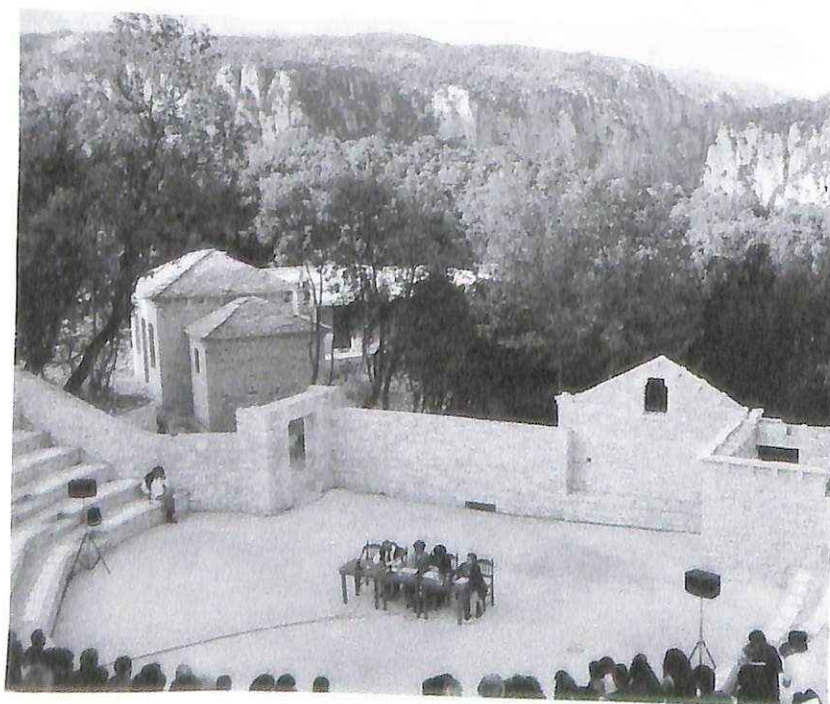
Μπροστά στο χιονισμένο σπίτι του στο Μονοδένδρι.

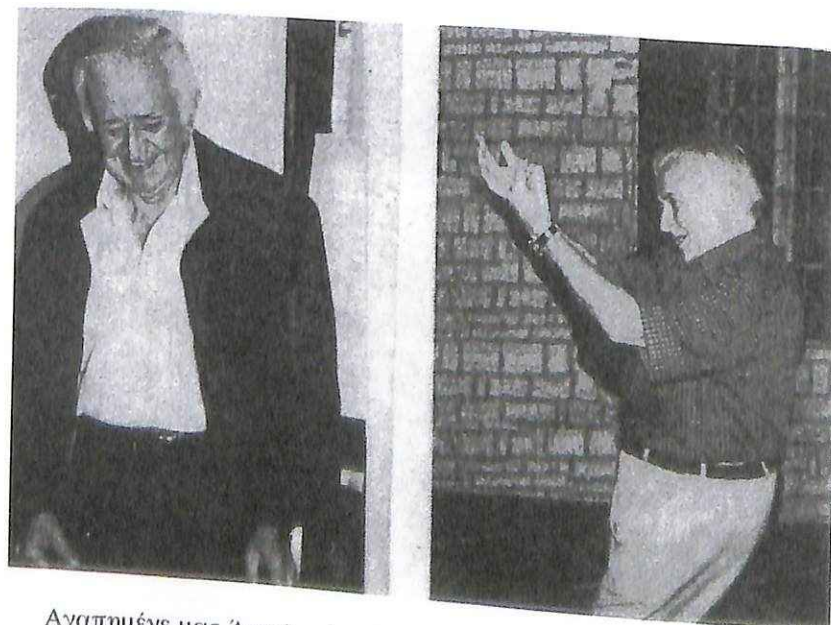
Με τα μέλη του Δ.Σ. της Ριζαρείου
(Α. Λιούμας, Β. Λαμπρινός, Γ. Νουτσόπουλος, Β. Χαρίσης - αρχιτέκτον)

Λεάνδρος Βρανούσης και Άγγελος Κίτσος

Εκδήλωση στο Υπαίθριο Θέατρο Μονοδενδρίου.

Αγαπημένε μας Άγγελε, έτσι θέλουμε να σε θυμούμαστε πάντα.
(«Το ΖΑΓΟΡΙ μας», Σεπτέμβριος 2008)

Ζαγορίσια «φερσίματα»

«Το γύρ'σμα»

Ελένη Οικονομίδου Δούβλη

Στο Ζαγόρι ανέκαθεν έδιναν μεγάλη σημασία τις Κυριακές και τις γιορτές σαν σκολνούσε η εκκλησία και ράδιζε ο κόσμος για τα σπίτια τους, συνήθιζαν περνώντας έξω από το σπίτι να λένε:

— «Αϊστε να γυρίσουμε κι από μέσα».

Το «γύρ'σμα» φανέρωνε καλωσύνη, αρχοντιά αλλά προπαντός φέριμο. Γι' αυτό η νοικοκυρά φρόντιζε, να έχει «αναμερμένο» γλυκό του κουταλιού, κυρίως μπελντέ, κυδώνι, βύσσινο, κεράσι και καφέ μονάτο» για να καλομορφιάζεται. Ήταν μια ευκαιρία για κουβέντα, κοσμαντάμωση αλλά και επίδειξη κι είχαν να μολογάν όλη τη βδομάδα αθώς τα «ζήταγαν» όλα, καθαριότητες, μπιζίρια, ν'οικυριά.

Με το πέρασμα του καιρού οι παλιές νοικοκυρές έφυγαν, οι νέες είχαν άλλη νοοτροπία κι άλλες συνήθειες και έτσι αραιώσε «το γύρ'σμα». Οι παλιοί Ζαγορίσιοι άντρες και γυναίκες το νοσταλγούν. Στον καιρό μας στο ολιγάνθρωπο Ζαγόρι και στην εποχή της κρίσης που τείνει να γίνει καθεστώς, το γύρισμα είναι σπάνια πολυτέλεια. Αυτό δεν ισχύει για τον κ. Σταύρο Συκιώτη τον καλότατο παθιασμένο Ζαγορίσιο της Αρίστης.

Έτσι μετά την εκδήλωση της Γκραμπάλας μας κάλεσε για μια βόλτα στο χωριό. Στη διαδρομή, με το πάθος του για τον τόπο του, μας εξηγούσε τις τοποθεσίες όπου μας οδήγησε στο σπίτι του. Στο πέτρινο τραπέζι της αυλής ανάμεσα στα λουλούδια καθίσαμε. Μας καλοδέχτηκε η αδερφή του, η καλονοικυρά η Αγγελικούλα. Ο δίσκος έτοιμος απ' τα χεράκια της με γλυκό του κουταλιού. Κι όπου να φάμε το γλυκό και να υθαμάσουμε το υπέροχο τοπίο ως το Βοϊδομάτη (και τους Πύργους του Παπίγκου) μοσχομύρισε κι η αλευρόπτα.

Ετοιμη ροδοκόκκινη στο σ'νι. Τη φάγαμε με λαχτάρα γιατί μας θύμησε μισοξεχασμένες μυρωδιές και μνήμες. Θαύμασα την παρατηρητικότητα του κ. Σταύρου καθώς μας περιέγραφε με κάθε λεπτομέρεια. Τα χρώματα που παίρνουν οι ράχες και τα δέντρα, την ομορδιά του ανάλογα με το πέρασμα του ήλιου από την ανατολή στη δύση.

Ήταν ένα παλιοκαιρίσιο «γύρ'σμα» που μας συγκίνησε.

Η ζεστή φιλοξενία στο σπίτι συνεχίστηκε με γεύμα στο εστιατόριο του χωριού. Τι μπορεί να πει κανείς!

Ζαγορίσια αρχοντιά αξεπέραστη και άφθαρτη. Πάντα ανοιχτό, σαν την καρδιά σου το σπίτι σου εκλεκτό Ζαγορίσιο κ. Συκιώτη.

ΠΩΛΕΙΤΑΙ ΟΙΚΙΑ στο Δίκορφο με υπόγειο, ισόγειο και πάνω όροφο πάνω από 200 τ.μ. Τηλέφωνα επικοινωνίας: κινητό: 6983605753 σταθερό: 2109703817. Κα Καραμάνη Κασσιανή

Στην Αρίστη, το αρχοντο-
χώρι του Ζαγοριού που
ξυπνά και κοιμάται με τον αχό
του Βοϊδομάτη, ένα χωριό
μαγνήτης για τους τουρίστες
κατηφορίζοντας το στενό
σοκάκι προς την πλατεία δεξιά
στέκει μια ζωή το μαγαζάκι της
Αλεξάνδρας, της Αλίκης μας.
Ένας χώρος φιλικός μικρός κι
ανθρώπιнос ίδιος εδώ και
πολλά χρόνια, με την ίδια νοι-
κοκυρά.

Μας θυμίζει άλλες εποχές
με τη μασίνα στη μέση και τους

καναπέδες και τα τραπεζάκια
ολόγυρα.

Στους τοίχους φωτογραφίες
με τοπία διάφορα και διαφημί-
σεις τσιγάρων.

Στα ράφια όλα τα χρειαζού-
μενα.

Εκεί και το ψυγείο και πίσω
από ένα μικρό χώρισμα η κουζί-
να της Αλέκας.

Στον τοίχο κρεμασμένες

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ ΓΙΑ «ΤΑ ΓΕΦΥΡΙΑ ΤΗΣ ΠΑΡΑΔΟΣΗΣ»

Διεξήχθη στα Γιάννινα στις 27-11-15 επιστημονικό συνέδριο με την ευκαιρία ολοκλήρωσης του έργου «Γέφυρες ιστορίας και παράδοσης». Το έργο χρηματοδοτήθηκε από ευρωπαϊκούς πόρους και επικεφαλής εταίρος ήταν η Περιφερειακή Ένωση Δήμων Ηπείρου που συνεργάστηκε με την Ένωση Νομαρχιών της Περιφέρειας Απουλίας. Σκοπός του έργου ήταν η προώθηση και διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς των Περιφερειών Ηπείρου και Απουλίας μέσω της ανάδειξης και ανάπτυξης της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής και συγκεκριμένα των πέτρινων παραδοσιακών γεφυριών.

Ο κ. Ρομπέρτο Σέρα, τεχνικός σύμβουλος της Ένωσης Νομαρχιών Περιφέρειας Απουλίας, εξέθεσε την γνώση και την εμπειρία του από

ΓΕΦΥΡΙ ΣΤΟ ΚΑΠΕΣΟΒΟ ΠΡΟΣ ΤΗ ΣΚΑΛΑ ΒΡΑΔΕΤΟΥ

την μελέτη και προβολή των γεφυριών της Ιταλίας. Μεταξύ των ομιλητών και ο κ. Μιχάλης Αράπογλου, αρχιτέκτων, Δρ κοινωνικής και οικονομικής γεωγραφίας, ο οποίος είναι γνώστης του Ζαγοριού και των γεφυριών του από τότε που το «Κέντρο Ερευνών Ζαγοριού» οργάνωσε δράσεις με το «Ανοιχτό Σχολείο». Το θέμα που εισηγήθηκε είχε τίτλο «Αρχιτεκτονική της πέτρας και πέτρινα γεφύρια. Λογοδοσία και αντιπροσώπευση».

Τα αποτελέσματα του έργου και οι Συνεδριό μας ενδιαφέρουν μια που το Ζαγόρι είναι μια περιοχή κατάσπαρτη από πέτρινα γεφύρια, απ' τα οποία τα περισσότερα είναι κηρυγμένα ιστορικά διατηρητέα μνημεία. Δεν γνωρίζουμε τον βαθμό συμμετοχής του Δήμου Ζαγοριού σ' αυτό το έργο. Περιμένουμε την έκδοση κάποιου εντύπου.

Από το τεύχος του Ιανουαρίου σε 2-3 συνέχειες θα δημοσιευθεί έρευνα του υπογράφοντος σχετική με τα Ζαγορίσια γεφύρια. Άμεσος σκοπός η καταγραφή τους στις σελίδες του περιοδικού μας και το ερέθισμα προς τους αναγνώστες να γράψουν ιστοριούλες εύθυμες ή τραγικές ή τραγελαφικές σχετικές με τα γεφύρια. Ακόμα ας γράψουν μύθους και δοξασίες. Αν η φύση στο Ζαγόρι δημιούργησε βουνά, χαράδρες, ποτάμια, δάση και κοιλάδες και τα γεφύρια σαν έργα των ανθρώπων είναι τόσο εναρμονισμένα με το Ζαγορίσιο τοπίο σαν να τα γέννησε η φύση.

Απόστολος Ντιναλέξης

Η Αλέκα της Αρίστης

Ελένη Οικονομίδου Δούβλη

Χερίες από ρίγανη, τσάι κι άλλα
βότανα.

Πάντα πρόσχαρη χαίρεται
τους φίλους αλλά και τους
περαστικούς που την προτι-
μούν.

Εδώ επιβάλλεται να κάνετε
μια στάση. Θα φάτε την καλύ-
τερη αλευρόπτα. Έχει ακόμη
πάντα δικό της γλυκό με ειδικό-
τητα στο κολοκύθι.

Αξιζει να τη γνωρίσετε.
Θα αποκτήσετε μια καλή
φιλή, μια φιλόξενη Ζαγορίσια
που επιμένει να προσφέρει με
το δικό της τρόπο στον τόπο
της.

Κωνσταντίνος Μπρούζος

του ΦΩΤΗ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Αγαπητοί μου φίλοι
γεια σας,

Διάβασα στην εβδομαδιαία εφημερίδα των Γρεβενών «ΧΡΟΝΙΚΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ» ένα δημοσίευμα με θέμα «Κων/νος Μπρούζος» του Φώτη Κόντογλου.

Επειδή λοιπόν το βρήκα ενδιαφέρον και το οποίο αναφέρεται σε κάποιον Ζαγορίσιο, σας το στέλνω σε φωτοτυπία μήπως και σας φραεί χρήσιμο.

Συγνώμην για την ενόχληση
Με αγάπη - Σεβασμό
Νικόλαος Χρ. Κούρτης
Κοζάνη

ΤΟΥΤΟΣ ο άνθρωπος δεν ήτανε Αϊβαλιώτης, μόνο ήτανε Ηπειρώτης, γεννημένος στο Ζαγόρι. Πλην ο πατέρας του ξενιτεύτηκε και πήγε στ' Αϊβαλί κι άνοιξε ψωμαδιό, κι έβαλε και τον γιο του τον Κωσταντίνο στο σκολειό. Τ' Αϊβαλί κείνον τον καιρό είχε μεγάλο και φημισμένο σκολειό που το λέγανε «Ακαδημία των Κυδωνιών» και μαθαίνανε πολλά αρχαία γράμματα όσοι μελετούσανε σε κείνο το σκολειό. Έτσι κι ο Κώστας ο Μπρούζος, καταστάθηκε σπουδασμένος ανάμεσα στους σπουδασμένους, κι έβγαζε λόγο από τον άμβωνα που κλαίγανε κι οι πέτρες οπου τον ακούγανε. Κωνσταντίνος Μπρούζος λέγανε οι Χριστιανοί και κλαίγανε.

Σα γύρισε στην Ήπειρο ξακούστηκε πολύ. Στο **Καπέσοδο**, βγάζοντας λόγο στην εκκλησιά για τη ματαιότητα του κόσμου, βαστούσε στο δεξί το χέρι του το νεκροκέφαλο της μάνας του. Μετά χρόνια γίνηκε γραμματικός του Βελή Πασά στη Λάρισα.

Αυτός ο άνθρωπος πουμίλαγε για τη ματαιότητα κι έκλαιγε ο κόσμος, σιγά-σιγά ξέκλινε σαν τον Σολομώντα και γίνηκε μπαγκιέρης στην Κωνσταντινούπολη και καταστάθηκε παντοδύναμος ανάμεσα στους Τούρκους.

Στο κορμί ήτανε μεγαλάνθρωπος, σαλτανατλής στο παρουσιαστικό, ανοιχτοχέρης κι αρχοντόγνωμος.

Πέθανε στην Πόλη από πανούκλα και θάφτηκε στο Κιουτσούκ Κιόγι, στα 1846. Στο μνημύρι του απάνου είναι γραμμένο τούτο τ' αρχαίο το ποίγημα, που το σύνθεσε ένας φίλος του αγαπημένος, Σαμελής λεγόμενος:

Χρηστός και έμφρων κείται ανήρ ενθάδε
ος Ζαγόριον έσχεν Ηπειρού πάτρην
κλήσιν τε Κώστα τουπίκλην Μπρούζου
θάμα· λοιμώ δε θνήσκει ηλικίαν φευ! μέσην.
πένθος γυναικί και φίλοις λιπών τέκνοις,
και τω ιαμβίσαντι Σαμελή τάδε,
ειλικρινεί, μάλιστα δε πάντων φίλω.

Βιβλιοπαρουσίαση

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Β. ΣΤΟΛΙΓΚΑ

ΖΑΓΟΡΙΣΙΟΥ, ΕΚ ΛΕΠΤΟΚΑΡΥΑΣ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

«Η ποινική μεταχείρισις του κατωτέρου Κλήρου κατά το Ορθόδοξον Κανονικόν Δίκαιον»

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΔΗΜΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΟΥ -ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΕΩΣ

Παρουσία του Εκπροσώπου του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ.κ. Ιερωνύμου, Πανοσιολογιωτάτου Αρχιμανδρίτου κ. Χρυσοστόμου Παπαθανασίου, Διευθυντού του Ιδιαίτερου του Γραφείου, του Δημάρχου Ελληνικού-Αργυρούπολης κ. Γιάννη Κωνσταντάτου, Αρχιερέων της Εκκλησίας της Ελλάδος, Αντιδημάρχων και Εκπροσώπων του Δήμου, Κληρικών της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών, Κληρικών Ιερών Μητροπόλεων και κυρίως της Ιεράς Μητροπόλεως Νέας Σμύρνης, Καθηγητών, εκπροσώπων των Ιεροψαλτών και πλήθους κόσμου, πραγματοποιήθηκε την Τρίτη, 6 Οκτωβρίου 2015, η παρουσίαση του νέου βιβλίου του Γεωργίου Βασ. Στολίγκα, Θεολόγου-Νομικού και κατόχου Master Κανονικού Δικαίου, με τίτλο «**Η ποινική μεταχείρισις του κατωτέρου Κλήρου κατά το Ορθόδοξον Κανονικόν Δίκαιον**».

Η εκδήλωση, η οποία τελούσε υπό την αιγίδα του Δήμου Ελληνικού-Αργυρούπολης, σε συνεργασία με τις εκδόσεις «ΠΑΡΡΗΣΙΑ», πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα του Πολιτιστικού-Συνεδριακού Κέντρου Αργυρούπολης Αθηνών «Μίκης Θεοδωράκης» (οδός Κύπρου 68, Πλατεία Δημαρχείου).

Μετά τους επισήμους χαιρετισμούς του Εκπροσώπου του Μακαριωτάτου Αρχιεπισκόπου και του Δημάρχου Ελληνικού-Αργυρούπολης, τον λόγο πήραν οι τέσσερις εισηγητές της παρουσίασεως, οι οποίοι με επιστημονική κατάρτιση και επιτυχία ανέπτυξαν τις εισηγήσεις τους.

* Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Μεσσηνίας κ. Χρυσόστομος, Καθηγητής του Τομέως Πατερικών Σπουδών, Ιστορίας Δογμάτων και Συμβολικής της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών, με θέμα: «Εκκλησιαστικά λειτουργήματα και κανονικά επιτήμια».

* Ο Πανοσιολογιώτατος Αρχιμανδρίτης κ. Ιερώνυμος Νικολόπουλος, Α' Γραμματέυς της Ιεράς Συνόδου της Εκκλησίας της Ελλάδος, με θέμα: «Ο κατώτερος Κλήρος στις διατάξεις του Βυζαντινού Δικαίου».

* Ο Ελλογιμώτατος κ. Χαράλαμπος Μπούσιας, Τακτικός Καθηγητής ΑΤΕΙ Πειραιώς και Μέγας Υμνογράφος της των Αλεξανδρέων Εκκλησίας, με θέμα: «Εκκλησιαστικοί Αναγνώστες – Επικοδομητικά σχόλια στην μεταπτυχιακή διατριβή του Θεολόγου και Νομικού Γεωργίου Στολίγκα».

* Η Ερίτιμος κ. Λίτσα Ι. Χατζηφώτη, Αρχαιολόγος- Συγγραφέας, υπεύθυνη ύλης του περιοδικού «ΕΦΗΜΕΡΙΟΣ», με θέμα: «Η προσφορά του Κατωτέρου Κλήρου στο Σώμα της Εκκλησίας».

Την όλη εκδήλωση συντόνισε ο ελλογιμώτατος κ. Κωνσταντίνος Χολέβας, πολιτικός επιστήμων και αρχισυντάκτης του περιοδικού «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» της Εκκλησίας της Ελλάδος.

Στον χαιρετισμό του ο Ζαγορίσιος συγγραφέας κ. Γεώργιος Β. Στολίγκας αναφέρθηκε στους λόγους που τον ώθησαν στην συγγραφή του βιβλίου, ευχαρίστησε τους εισηγητές και τους όλους συντελεστές της εκδηλώσεως και τους προσέφερε αναμνηστικά δώρα.

Το βιβλίο διατίθεται από τις Εκδόσεις «ΠΑΡΡΗΣΙΑ» (Ιωαννίνων 6, 183 45 Μοσχάτο – τηλ. 2109422075 & e-mail: parrisiabooks@gmail.com).

Η ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΑ

Φωτογραφία δεν είναι ό,τι ανεπίλεκτο κι αφιτράριστο στο εκτενές αυτό πλατό, κολακεύει, δοκιμάζει και δελεάζει με τον ποικιλόμορφο και πολυσχιδή διάκοσμό του, τη βουλιμία της ματιάς, αλλά ό,τι με την εκφραστική του δύναμη, την εναργή αισθητική του διάλεκτο και τα εκπνεμπόμενα μηνύματά του, διεγείρει τις αισθήσεις κι αποτυπώνεται θετικά στο αρνητικό επίστρωμα του θυμικού μας κόσμου.

Κι οτιδήποτε άλλο, το εδώ αρτιμελές κι ελκυστικό, αδυνατεί να συλλάβει και να προσεγγίσει δημιουργικά το δυσφραδές και αόματο πλήθος.

Φωτογραφία, επίσης, δεν είναι αναγκαστικά η κάθαιρεξη ή η καθυπόταξή μας στη ληξιπρόθεσμη και θνησιγέννητη στιγμή ή η συνήθης και πεζή διηγηματική, θα'λεγα, καταγραφή του ορατού μας περιγύρου. Είναι, παράλληλα, και η τόσο δυσνόητη κι απροσέγγιστη για το αμύητο κοινό, εγκεφαλική της όψη, που με τη θεματογραφία και τους συμβολισμούς της, εκφράζει, συγκεκριμενοποιεί το απροσδιόριστο ή ασύμβατο κι ανασύρει στο ορατό μας προσκήνιο το άδυτον διαφορετικό και σοβούντα στα ωκεάνεια βάθη του υποσυνείδητου ψυχικού μας κόσμου. Ένας κόσμος που πάλλεται και δονείται από εσωτερικές συγκρούσεις και τριβές, γεμάτος προβληματισμούς, όνειρα, ιδανικά και προσδοκίες, που όλα αυτά διεχόμενα, διύλιμένα και διηθημένα περιεχόμενα από τον κρυστάλλινο αμφιβληστροειδή του φακού, παραμένουν ανεξίτηλα κατατεθημένα και ακινητοποιημένα στη φωτοχημική μνήμη του χαρτιού.

Κάπου εδώ, ακριβώς, στον ενορατικό αυτό χώρο, μπορούμε να κατατάξουμε άνετα και την ποιητική πτυχή της φωτογραφίας με τις υψηλές αισθητικές προδιαγραφές, που απευθύνεται, περισσότερο, στις βουβές αισθήσεις και στην ενόραση, παρά στην όραση και στο χειροπιαστό. Είναι το συναρπαστικό και απροσδιόριστο για τα κοινά μέτρα παιχνίδι του ματιού και της ψυχής.

Εδώ ψαύει κανείς τον ερωτισμό και τη γονιμότητα του φωτός και της σκιάς, τις ακολουθεί πιστά, στις

στροφές και τους στροβιλισμούς (χνάρια) μιας επηρμένης και υπερδιεγερμένης φαντασίας με θέματα παρεκκλίνοντα, βέβαια, από την οπτική –παραστατική– λογική, δίχως, –εν τούτοις– να χάνουν το ποιητικό και αισθητικό τους ύφος. Όπως π.χ. οι ακόλουθες υπερρεαλιστικές, ας πούμε, εικόνες: η οπτική φαλκίδευση και παγίωση μιας

Του Φωκίωνα Καψάλη

φευγαλέας ουτοπίας ή η κατακράτηση μιας μπαλντισμένης ηλιαχτίδας ή ακόμη, ο εναέριος ασπασμός μιας πληγωμένης ιαχής κ.α.

Αλλά, ας μη υπερδεύουμε, όμως, τζάμπα και βερεσέ τον κόσμο με τούτες τις στριφογυρισμένες έννοιες, μιας και η αναμφισβήτητη βασιλεύουσα της φωτογραφίας είναι η τόσο καταπονημένη (ορεινοί δρόμοι από το 1987 και εντεύθεν) από τους «σοσιαλιστικούς τζιχαντιστές» της τελευταίας 35ετίας, φύση, ζώσα και νεκρή, σ'όλη τη γκάμα των εκφάνσεών της. Όποιος δεν βλέπει διεισδυτικά, δεν αγαπά και δεν αποδίδει σωστά το μεγαλείο της, δεν θεωρείται καλλιτέχνης φωτογράφος. Κι όταν, βέβαια, μιλάμε για καλλιτέχνη, μιλάμε για ευαίσθητη και καλλιεργημένη ψυχή, δεν μιλάμε για το «φωτο-όνειρο» της πλατείας Ιωαννίνων.

Από τότε, δε, που η φωτογραφία δρομολογήθηκε το 1995 από τον αείμνηστο Νίκο Κεσσανλή και κατόπιν, από το ακαδημαϊκό έτος 1999-2000 εισήχθη και διδάσκεται ως μάθημα στη Σχολή Καλών Τεχνών, θεωρούμε το φωτογράφο ως ιεροφάντη της αισθητικής εικόνας. Όπως, δηλαδή, ο ζωγράφος δημιουργεί με το χρωστήρα, ο ποιητής με τις λέξεις και ο μουσικός με τις νότες, έτσι κι ο φωτογράφος με την εναρμόνιση των στιγμάτων του φωτός, δημιουργεί την αισθητική εικόνα.

Αυτά τα απειροελάχιστα για το θέμα της φωτογραφίας, γράφονται για τον πολυαγαπητό μου Κωνσταντίνο, γιο των ανηψιών μου Κωνσταντίνου και Αφροδίτης Κωστόυλα, που μόλις τώρα αρχίζει παράλληλα με τις άλλες σπουδές του, και τις φωτογραφικές του αναζητήσεις.

Μάνες γεννάνε τα παιδιά

Αναφορά στο **Ζαχαρία Σαρδέλλη** από το Πάπιγκο Ζαγορίου και στα δύο του παιδιά εθνομάρτυρες **Αλκιθιάδη** και **Αριστοτέλη**.

Μάνες γεννάνε τα παιδιά όλων της γης τον πλούτο. Μάνα ήταν που γέννησε και το παιδί ετούτο. Μιλώ για φιλοπάτριδες κι ανθρώπους πούχαν γνώση την πατριδογνωσία τους, έχουν παντού απλώσει.

Ανθρώπους με παράστημα με στιβαρή την πένα σήκωσαν το ανάστημα διάβασαν τον καθένα ανθρώπους πούχαν νόηση, είχαν σοφού μερίδα πούχαν και κατανόηση, βοήθησαν την πατρίδα.

Για κείνους που δεν φαίνονται, και δεν προβάλλουν κάτι κι έτσο' η αλήθεια χάνεται δε βγαίνει στο μαϊντάνι κι αλλιώς αυτή προβάλλεται, με ψεύτικο φιρμάνι.

Μιλώ γι' αυτούς που πόνεσαν πρόσφεραν στην πατρίδα κι' όχι γι' αυτούς που φόνεψαν, μαύρη γι' αυτούς σελίδα γι' αυτούς που στάθηκαν ψηλά δίχως για κέρδος κάτι στον υπέρ πάντων τον αγών, έχασαν και το μάτι.

Γι' αυτόν που πέθανε φτωχός το Ζαχαρία Σαρδέλλη και τη ζωή του πρόσφερε του σώματος τα μέλη κι' έμεινε θρύλος στη ζωή παράδειγμα για ήθος δι' όποια μεριά και να το δεις, έβαζε πάντα στήθος.

Και τα παιδιά του όμως αγνά πρόσφεραν ότι είχαν στην εξορία πέθαναν, μ' ότι αυτά κατείχαν πέθαναν και ξεχάστηκαν πούταν ζωής πυξίδα δίχως νερό δίχως ψωμί μέσα σε μια καλύβα.

Σ' αυτούς ανήκει η τιμή, και κάθε είδους στέμμα σ' αυτούς που μεγαλούργησαν, έδωσαν και το αίμα. Συνέλαβαν πραγμάτωσαν έπιασαν το προζύμι στις μάχης το ξεφάντωμα στις μάχης τη βιασύνη.

Σε σένα ελληνόπαιδε εύσχημα δώρο δίνω και μπρος το μεγαλείο σου το γόνατο υποκλίνω με πίστη κι αυταπάνηση έφταξες θούριο δόμα κι άλλοι προδότες άρνηση, γκρέμισαν την κολόνα.

Δάφνες και μοίρα ράντισμα, στους αδελφούς Σαρδέλλη στα μνήματα τους εύωσμα, ρίξετε και όχι βέλη ραντίστε τα με έλαιον βάλτε τρανό φιτίλι κι ανάψτε φλόγα ελληνική Χριστιανισμού καντήλι.

Σε τούτο το στερέωμα θάχ' η κυψέλη μέλι αν είχε η Ελλάδα μας, άντρες σαντ ο Σαρδέλλη δόθηκε στην πατρίδα του, ήταν το ίνδαλμά του έδωσε σώμα και ψυχή, τίμημα στ' όνομά του. Γιάννενα-Αύγουστος-25-2013

Γιώργος Σπ. Μουσελίνης

Υστερόγραφο: Αφορμή για να γράψω αυτό το ποίημα ήταν το βιβλίο που έγραψε για το Ζαχαρία Σαρδέλλη ο λόγιος συγγραφέας Γιάννης Γ. Παπαϊωάννου και μου χάρισε ευγενική προσφορά. Έμαθε όλος ο νταουνιάς για τον ευπατρίδη δημοσιογράφο και φλογερό αγωνιστή των ιδανικών της πατρίδας μας Ζαχαράι Σαρδέλλη, γέννημα και θρέμμα των κακοτράχαλων βουνών της Τήμης. Ήταν από το Πάπιγκο Ζαγορίου.

ΛΟΓΙΣΤΙΚΟ - ΦΟΡΟΤΕΧΝΙΚΟ ΓΡΑΦΕΙΟ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ

ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ Π. ΓΕΩΡΓΙΟΣ

ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ

Msc στα Εφαρμοσμένα Οικονομικά

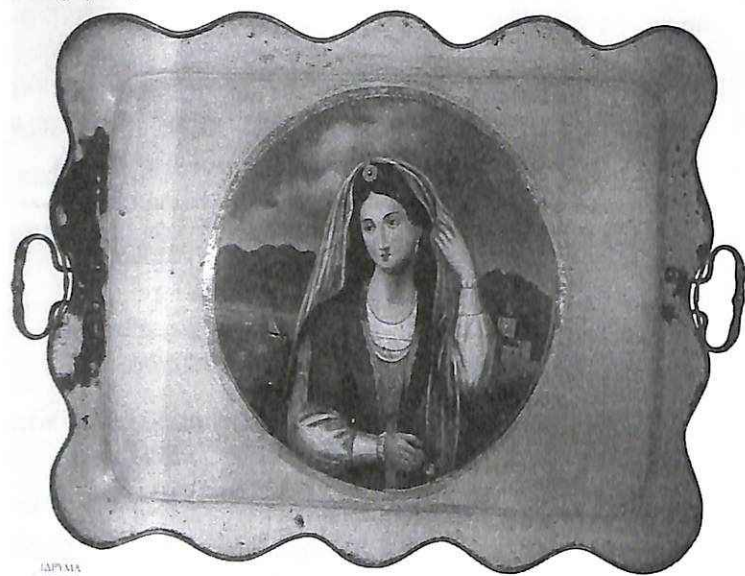
Σπ. Λάμπρου 34 - Ιωάννινα

Τηλ.: 26510 26208 Κιν.: 6944 681912

e-mail: jntinalaxis@gmail.com

Το ημερολόγιο του 2016 του Ιδρύματος Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή

Ημερολόγιο 2016

Μας εξέπληξε και φέτος το Ίδρυμα Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή με την επιλογή του θέματος για το ημερολόγιο του 2016. Για το 2015 είχε θέμα το «πιρπιρί», δηλαδή το γυναικείο χρυσοκέντητο πανωφόρι και για το 2016 επέλεξε: «**Ζωγραφισμένοι δίσκοι του 19ου αιώνα σε Γιαννιώτικα σπίτια**». Πάλι το Ίδρυμα ασχολείται με την πολιτιστική μας κληρονομιά και αναδεικνύει το ποιόν της Γιαννιώτικης κοινωνίας της εποχής εκείνης.

Στον πρόλογο, ο Πρόεδρος του Ιδρύματος κ. Ν. Μάργαρης, παραθέτει τα ιστορικά και λαογραφικά στοιχεία για τους ζωγραφισμένους δίσκους, ξεκινώντας απ' τα μεγάλα ταψιά, τα «σινιά». Το σινί ήταν πτυσσόμενο οικονομικό τραπέζι, όπου εναπόθεταν φαγητά, σαλάτες, γλυκά κλπ. Το σινί ήταν διακοσμημένο με φυτικά και αρχιτεκτονικά στοιχεία και εξέλιξη του αποτελούν οι ζωγραφισμένοι δίσκοι, δημοφιλείς στα ελληνικά και οθωμανικά νοικοκυριά εκείνης της εποχής. Οι ζωγραφισμένοι δίσκοι πρωτοφάνηκαν στην Ευρώπη τον 18ο αιώνα να από κει ήρθαν στην Ελλάδα, με συνέπεια τον 19ο αιώνα να ζωγραφίζονται εδώ από Έλληνες και Τούρκους τεχνίτες που γνώριζαν τις προτιμήσεις των πελατών τους. Τα θέματα συνοψίζονται στις προσωπογραφίες, τα τοπία και στις νεκρές φύσεις.

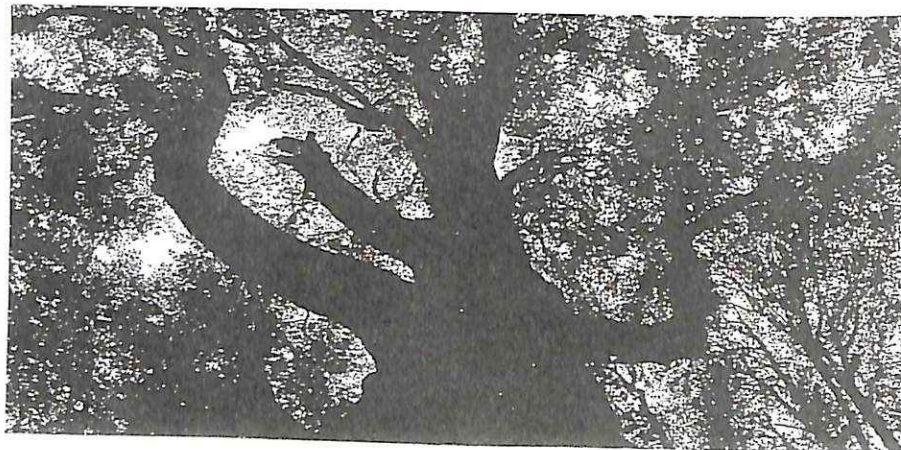
Αυτά γράφει ο Πρόεδρος κ. Ν. Μάργαρης, αλλά θα μου επιτρέψει να ενημερώσω τους αναγνώστες μας ότι τέτοιοι ζωγραφισμένοι δίσκοι υπάρχουν και σε αρχοντικά σπίτια των χωριών του Ζαγορίου. Άλλωστε η κοινωνία των Γιαννινών και του Ζαγορίου τον 18ο και 19ο αιώνα είναι ταυτοσημή. Οι Ζαγορίσιοι έχουν αρχοντικά και στα Γιάννινα, αλλά κυρίως οι Ζαγορίσιοι ταξιδεύουν, καζαντούν, επιστρέφουν στις ρίζες τους ή μένουν τα κόκκαλα τους στην ξενιτιά αφού πρώτα προβούν σε αγαθοεργίες στον τόπο τους.

Συλλεκτικό το ημερολόγιο του Ιδρύματος Ιωσήφ και Εσθήρ Γκανή, όπως άλλωστε και τα προηγούμενα. Ευχαριστούμε θερμά το Ίδρυμα και τον Πρόεδρό του που πρόσφερε στο περιοδικό μας αντίτυπα του ημερολογίου, τόσο για καθένα απ' τα μέλη του ΔΣ, όσο και για την βιβλιοθήκη μας.

Ευχόμαστε υγεία και ευτυχία για την χρονιά του 2016 στον Πρόεδρο και στα μέλη του ΔΣ του Ιδρύματος και δύναμη για συνέχιση του έργου τους.

Για «Το Ζαγόρι μας»
Απόστολος Ντιναλέξης

Το ημερολόγιο του 2016 του Μορφωτικού Αναπτυξιακού Συλλόγου Γρεβενιτίου

Ιανουάριος. Κολοσιαίων διαστάσεων οξύν © Ρήγας Τσιακίρης

Η κ. Νίκη Θεοδωρίκα, Πρόεδρος του Συλλόγου πρόσφερε στο περιοδικό μας το ημερολόγιο του 2016 που εξέδωσε ο Σύλλογος. Εξόχως δραστήρια η Πρόεδρος και μαζί της τα μέλη του ΔΣ. Γράψαμε στο περιοδικό μας (Απρίλιος-Μάιος 2015) για το μαρτυρικό χωριό του Γρεβενιτίου και την προβολή του ολοκαυτώματος από την γερμανική τηλεόραση. Το ΔΣ της ΙΛΕΖ επισκέφτηκε το Γρεβενίτι κι άλλα χωριά του Ανατολικού Ζαγορίου για ν' αποκτήσουμε άμεση γνώση της κατάστασης που επικρατεί στα χρία αυτά.

Καλαίσθητο το ημερολόγιο του Συλλόγου και επίκαιρο το θέμα που διάλεξε μια από αυτές τις μέρες διεξάγεται στο Παρίσι Παγκόσμιο Συνέδριο για την κλιματική αλλαγή. Το θέμα του ημερολογίου είναι «Το ιερό δάσος του Γρεβενιτίου –πηγή ζωής». Περιέχει εξαιρετικές έγχρωμες φωτογραφίες και πετυχημένες λεζάντες. Στο εσώφυλλο η Δρ. Καλλιόπη Στάρα, μεταδιδακτορική ερευνήτρια του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων γράφει: «Στα χωριά του Ζαγορίου υπάρχουν κάποια δάση, τα οποία η κάθε κοινότητα διατηρεί ως «ιερά» και τα οποία διαχειρίζεται ως περιοχές προστασίας. Τα δάση αυτά συχνά σχετίζονται με φυσικούς πόρους που η κοινότητα διαφυλάττει επειδή είναι σημαντικοί για την επιβίωσή της. Ακόμη συχνότερα, πρόκειται για δάση που προφυλάσσουν τους οικισμούς από φυσικές καταστροφές...».

Ευχαριστούμε την κ. Νίκη και τον Σύλλογο για την προσφορά κι ευχόμαστε υγεία κι ευτυχία για το 2016.

Απόστολος Ντιναλέξης

Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων

Έκδοση ημερολογίων

Ο Πολιτιστικός Σύλλογος Ασπραγγέλων εξέδωσε ημερολόγια για το 2016, για τρίτη συνεχή χρονιά, με σύγχρονες φωτογραφίες αυτή τη φορά, προσφορά των μελών του. Η κάθε σελίδα αποτελείται από τρεις εικόνες υιοθετώντας ένα τριπλό θέμα. Επιχειρεί να αναδείξει τα όμορφα τοπία των Ασπραγγέλων είτε πρόκειται για κατασκευές όπως την εκκλησία και το καμπαριό, τις αυλόπορτες, τις βρύσες, τα εκκλησιάκια, το άγαλμα της Ζαγορίσιας γυναικάς και άλλα, είτε για την ασπραγγελιώτικη φύση. Επίσης, στο δεύτερο θέμα προβάλλει δραστηριότητες που συμβαίνουν στο χωριό μας και γενικότερα τον παράγοντα άνθρωπο.

Τέλος, κλείνει με εικόνες νεκρής φύσης και όμορφες λεπτομέρειες όλα φωτογραφημένα στους Ασπραγγέλους από Ασπραγγελιώτες φωτογράφους. Στο σημείο αυτό θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τους Χρήστο Ζαμπάκο, Κώστα Κυριαζή, Βάσω Παπαναστασίου και Γιάννη Τσαπάρη για την προσφορά των φωτογραφιών και τη γενικότερη καθοδήγηση στην επιλογή του θέματος και των εικόνων.

Όσα μέλη και φίλοι του συλλόγου μας το επιθυμούν μπορούν να προμηθευθούν τα ημερολόγια στα καταστήματα του χωριού μας, στο κρεοπωλείο Καρβούνης-Γκόγκος Ανεξαρτησίας 154, στο κατάστημα ορθοπεδικών ειδών Καρβούνης Κωνσταντίνος 28ης Οκτωβρίου 34, καθώς και στο τεχνικό γραφείο Ζαμπάκο Θεόδωρου Πυρσινέλλα 10. Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν, επίσης, να τα παραγγείλουν τηλεφωνικά στο 6944562969 (Ζαμπάκος Θεόδωρος) και θα τους αποσταλούν ταχυδρομικά. Καλές γιορτές!

Το Δ.Σ. του Συλλόγου

ΑΥΤΟΙ ΠΟΥ ΕΦΥΓΑΝ

ΚΑΚΗΣ ΣΤΟΥΚΙΔΗΣ

Έφυγε και ο Κάκης. Ανέβηκε τα αρχαγγελικά βουνά για να ανταμώσει τους ήδη αναχωρήσαντες, τον Κώστα και τον Κούλη.

Για να ανταμώσει για πάντα την Ευανθία, τη σύντροφό του, που βιάστηκε να φύγει κάμποσα χρόνια τώρα.

Όχι, ο Κάκης δεν βιάστηκε. Πλήρης ημερών έφυγε, όπως συνήθως λέμε για τους ανθρώπους που έχουν πατήσει ή ξεπεράσει τα 90 χρόνια ζωής.

Ζυμωμένος με το χώμα, το νερό και την πέτρα του γενέθλιου τόπου, δεν ακολούθησε τον πατέρα του και τα δύο αδέρφια του στο δρόμο της ξενιτιάς.

Προτίμησε την ασφάλεια της πατρίδας και μοίρασε τη ζωή του ανάμεσα στα Γιάννινα και στο Πάπιγκο. Την πορεύτηκε με την αγαπημένη Ευανθία, μέχρι που εκείνη έφυγε ξαφνικά.

Εργάστηκε σε συνθήκες όχι πάντα εύκολες και σε εποχές εξίσου δύσκολες για να συντηρήσει την οικογένειά του, τα τρία του παιδιά, την Αγγέλα, το Γιώργο, το Λάκη.

Ευτύχησε να τα ιδεί να προκόβουν στη ζωή τους, να του χαρίζουν εγγόνια, αγάπη, χαρά και ευτυχία.

Ταυτισμένος με τον τόπο του, ο Κάκης δεν έμεινε μακριά του. Παρακολούθησε το κοινωνικό και πολιτισμικό γίγνεσθαι από μέσα. Με κοινότητα (της οποίας διετέλεσε πρόεδρος) είτε στην εκκλησιαστική επιτροπή, απέδειξε ότι ήθελε να είναι πάντα παρών.

Όμως ο κάθε άνθρωπος έχει το προσωπικό του στίγμα, την προσωπική του αύρα στη γήινη παρουσία του. Αυτό το στίγμα είναι που το κάνει ξεχωριστό, μοναδικό.

Το στίγμα λοιπόν του ανθρώπου τούτου, που αποχαιρέτησε τον καθόλου μάταιο κόσμο μας, ήταν, κατά την άποψή μου, η αισιόδοξη θεώρηση της ζωής. Άνθρωπος του γλεντιού και του χωριού—άριστος χορευτής— ο Κάκης, μέσα από τους ήχους του κλαρίνου κυρίως, αντλούσε—όπως ο ίδιος είχε δηλώσει σε αφιέρωμα σχετικό του πολιτιστικού συλλόγου Ζαγορισιών— τη δύναμη, αλλά και την αισιοδοξία για τον αγώνα της ζωής.

Η αισιοδοξία αυτή, ότι όλα θα πάνε καλά, ότι κάτι θα γίνει θα δεις, ότι μην απελπίζεσαι κλπ., διαγράφονταν στο πρόσωπό του, που ποτέ δεν αποκάλυψε τη στενοχώρια για τα δύσκολα. Ήταν η χαρούμενη πλευρά της ζωής, που έπρεπε να υπερισχύσει της σκληρής και θλιμμένης.

Και ο Κάκης το πέτυχε αυτό.

Αποχαιρέτώντας τον ας κρατήσουμε την αύρα αυτή της αισιοδοξίας του και της θετικής θεώρησης της ζωής, απαραίτητη στους δύσκολους καιρούς. Απαραίτητη στην πορεία στο γήινο κόσμο μας.

Ελένη Σκούρη

ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ ΜΕΓ. ΣΤΟΥΚΙΔΗΣ

Ο Χριστόδουλος Μεγ. Στουκίδης, πολύ γνωστός με το υποκοριστικό του όνομα «Κάκης», μετά από σκληρή πάλη για τη ζωή του, παλληκαρίσια έφυγε από κοντά μας πλήρης ημερών.

Ο Κάκης διακρίνονταν διά το χαμόγελο και την καλοσύνη του. Ο Κάκης διακρίνονταν διά το χαμόγελο και την καλοσύνη του. Ο Κάκης διακρίνονταν διά το χαμόγελο και την καλοσύνη του. Ο Κάκης διακρίνονταν διά το χαμόγελο και την καλοσύνη του.

Πρωτοπόρος στα αθλήματα, κολύμπι, σκι, ορειβασία, κυνήγι, ψάρεμα και πρώτος στο χορό και στο τραγούδι.

Ακόμη πρωτοπόρος και τολμηρός και στις επαγγελματικές του κατόπιν δραστηριότητες.

Από την μεγάλη αγάπη που είχε προς το Πάπιγκο, δεν ακολούθησε στο ταξίδι τους προγόνους του, τόσον εκ του εκ του πατρός

του Μεγακλή Στουκίδη, όσο και εκ της μητρός του Λευκοθέας Λαζαρίδη.

Μετά τις γυμνασιακές του σπουδές, εργάστηκε στα Γιάννινα με το νου του πάντοτε στο Πάπιγκο.

Εκεί δε που κυριολεκτικά έδρασε ήταν η ενεργή και μετά πάθους ανάμειξή του στα κοινά, στα δρώμενα του χωριού, τότε ως μέλος και τότε ως Πρόεδρος των Δ.Σ. Εξωραϊστικού και Ορειβατικού Συλλόγων. Πότε ως Σύμβουλος και πότε ως Πρόεδρος της Κοινότητας Παπίγκου και πότε ως μέλος της Εκκλησιαστικής Επιτροπής της Ενορίας Αγίου Βλασίου Παπίγκου μέχρι της τελευταίας του πνοής.

Εκείνο που ιδιαίτερα τον διέκρινε, εκτός από την όλη του δραστηριότητά του, ήταν, όταν έχανε, συνήθως στις εκλογές, δεν έκανε πίσω, εξακολουθούσε αμέσως με τον ίδιο ζήλο, να αγωνιζόταν και κατά της οποιασδήποτε αποτυχίας ή ήττας.

Είχε πολύ δυνατή μνήμη, θυμόταν καλά ιστορικά στοιχεία του Παπίγκου και των κατοίκων του. Πολλές φορές ζήτησα τη βοήθειά του κατά την συγγραφή των λαογραφικών και ιστορικών έργων μου.

Κι ακόμη διακρίνονταν για την θερμή συμπαράστασή του προς τον πάσχοντα πλησίον του, πάντοτε εκ των πρώτων έτρεχε να βοηθήσει.

Εύχομαι ο Θεός, την μεν ψυχήν του Χριστοδούλου να κατατάξει εκεί όπου οι δίκαιοι αναπαύονται και όπου δεν υπάρχει πόνος, λύπη ή στεναγμός, αλλά ζωή ατελεύτητος, σε όλους δε τους δικούς του να δίνει δύναμη και αντοχή για να αντέξουν το βάρος του πόνου που τους έλαχε να φέρουν.

Αγαπητέ Κάκη, αιωνία σου η μνήμη.

Ιωάννης Γ. Παπαϊωάννου

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Κ. ΖΙΑΒΡΑΣ

Δημοσιεύουμε τον επικήδειο που εκφώνησε ο **Βασίλειος Κ. Σπύρου** κατά την κηδεία του Αναστασίου Κ. Ζιάβρα:

«Αγαπητέ Τάσιο,

Η μοίρα το βέλησε να φεύγεις πρόωρα από κοντά μας, από τη σύζυγό σου, τα παιδιά και τα εγγόνια σου, τους συγγενείς, τους φίλους σου, τους χωριανούς, όλους όσους σε αγάπησαν...

Με μεγάλο πόνο όλος αυτός ο κόσμος που παρευρίσκεται εδώ σήμερα σε αποχαιρέτα στο τελευταίο ταξίδι σου, το ταξίδι προς την αιωνιότητα...

Γνωρίζουμε τις μεγάλες δυσκολίες που πέρασες στη ζωή σου. Ήσουν γιος του Κων/νου και της Αναστασίας Ζιάβρα. Έχασες τον αδερφό σου και τη μητέρα σου σε μικρή ηλικία, όμως δεν το έβαλες κάτω.

Παντρεύτηκες την αγαπημένη σου Ελένη και απόκτησες ζηλευτή οικογένεια: μία κόρη, τη Σοφία, σύζυγο Γιώργου Νικολού και δυο γιους, το Λευτέρη και τον Κώστα, πετυχημένους επαγγελματίες και οικογενειάρχες.

Με σκληρή δουλειά ανέπτυξες στο χωριό, στη θέση «Σελιό» Δεματίου, δραστηριότητες αγροκτηνο-τροφικές με σύγχρονες μεθόδους, που ακολούθησαν και άλλοι χωριανοί στη συνέχεια.

Ήσουν άνθρωπος αγαπητός, ανήσυχος και δημιουργικός. Ασχολήθηκες με τα κοινά του χωριού από διάφορες θέσεις: ως κοινοτικός σύμβουλος, ως Πρόεδρος του Αγροτικού Συνεταιρισμού, ως Πρόεδρος του Συνιδιοκτήτου Δάσους Καπέλας, ακολουθώντας κατά κοινή ομολογία υποδειγματική διοίκηση. Ήσουν παρών πάντοτε σε όλες τις κοινωνικές εκδηλώσεις του χωριού.

Αγαπητέ Τάσιο,

θα μας λείψεις. Το χωριό μας έγινε φτωχότερο. Η ανάμνησή σου θα παραμένει ζωντανή στην οικογένειά σου, στους συγγενείς και φίλους, παντού...

Ας είναι ελαφρύ το χώμα του χωριού, που τόσο αγάπησες, που θα σε σκεπάζει! Αιώνια του η μνήμη!

ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ**Θάνατοι**

– Έφυγε από τη ζωή η συμπαθέστατη 92χρονη **Ανδρομάχη Γκούστη** στις 28-11-2015. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της.

Βαπτίσεις

– Ο **Θανάσης Ιωάννου** του Μιχαήλ και της Χαρίκλειας Δόνου και η **Σπυριδούλα Παπασπύρου** βάπτισαν το κοριτσάκι τους και την είπαν Δήμητρα. Γερή και τυχερή!

ΑΝΩ ΡΑΒΕΝΙΑ**Συγχαρητήρια**

– Η **Ελπίδα Μαμακή** συζ. Χάρη Καλογήρου πτυχιούχος μουσικολόγος του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου πήρε δεύτερο πτυχίο από το Τμήμα Νηπιαγωγών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Θερμά συγχαρητήρια!

– Ο **Μάριος Μιχαήλ** του Αδάμ και της Πόπης Καλογήρου ορκίστηκε πτυχιούχος του Τμήματος Επιστήμης Υλικών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.

Θερμά συγχαρητήρια. Καλή σταδιοδρομία!

– Ο **Χρήστος Κάππης** του Γιάννη και της Όλγας Τζαβάρα συμμετείχε στο Διεθνές Meeting Tae Kwo Nτον που έγινε στη Σόφια της Βουλγαρίας το Σαββατοκύριακο 12-13 Δεκεμβρίου και κατέκτησε το **χάλκινο μετάλλιο** στην κατηγορία των Εφήβων και ο αδερφός του **Παναγιώτης** στην ίδια διοργάνωση πήρε το **χάλκινο** στην κατηγορία των παιδών.

Συγχαρητήρια στα δύο αδέρφια. Πάντα επιτυχίες και εις ανώτερα.

Θάνατοι

– Η χρυσοχέρα αρχοντονοικοκυρά πρόσχαρη μανούλα, φιλότιμη γιαγιά 90χρονη **Αφροδίτη Ρούντα** ήρθε από την Αθήνα ν' αναπαυτεί για

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

πάντα δίπλα στον αείμνηστο σύζυγό της Αντώνη Ρούντα, καλό γείτονα και συγχωριανό! Ανάλαφρο το πανωραβενιώτικο χρώμα που την σκέπαζε στις 9-12—2015. Νάχουν την ευχή της και να της πάρουν τα χρόνια οι απόγονοί της. Θερμά συλλυπητήρια.

ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ**Γάμοι**

– Ο **Αθανασίου Θωμάς** του Ανδρέα και της Σοφίας από την Άρτα και η εκλεκτή του **Ελένη Μοσχέτα** του Δημητρίου και της Βασιλικής από τα Γιάννενα ήρθαν και παντρεύτηκαν στο Δημαρχείο Ζαγορίου στις 28-11-2015.

Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν.

Συλλυπητήρια

– Έφυγε από τη ζωή και αναπαύτηκε για πάντα στο νησάκι Ιωαννίνων η **Χαρίκλεια Παπαδοπούλου**, μητέρα του καλού συναδέλφου Περικλή Παπαδόπουλου. Θερμά συλλυπητήρια.

ΒΙΚΟΣ**Συγχαρητήρια**

– Στο πανευρωπαϊκό πρωτάθλημα ΤΑΕ ΚΩΟ DO που έγινε στη Θεσσαλονίκη ο **Γιώργος Ντάκουλας** του Μπράβο Γιωργάκη και σ' ανώτερα!

ΒΙΤΣΑ**Θάνατοι**

– Έφυγε από τη ζωή η **Ευτέρπη Σάρρου** στις 23-11-2015. Θερμά συλλυπητήρια!

ΚΗΠΟΙ**Γάμοι**

– Ο **Κων/νος Κουσιουρής** και η **Γεωργία Κεφαλά**

παντρεύτηκαν στην Αθήνα. Να ζήσουν με υγεία, χαρά, ευτυχία!

ΔΙΠΟΤΑΜΟΣ**Θάνατοι**

– Μέσα Νοέμβρη 2015 αναπαύτηκε για πάντα στην Αθήνα η 93χρονη **Σταυρούλα Παπαγιαννοπούλου**. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς!

ΝΕΓΑΔΕΣ**Θάνατοι**

– Η 78χρονη **Ευγενία Ράμμου**, το γένος Γεωργίου Σαχίνη αναπαύτηκε για πάντα στην Αθήνα. Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της.

ΔΕΜΑΤΙ**Θάνατοι**

– Έφυγε από τη ζωή ο 74χρονος **Αναστάσιος Ζιάθρας** του Κων/νου στις 2-12-2015. Θερμά συλλυπητήρια!

ΠΑΠΙΓΚΟ**Γάμοι**

– Ο **Βαγγέλης Χριστοδούλου** και η **Ελένη Τσιαθαλιά** παντρεύτηκαν. Να ζήσουν, να ευτυχίσουν, απογόνους και όλα του κόσμου τα καλά να αποκτήσουν!

ΠΕΤΡΑ**Θάνατοι**

– Αναπαύτηκε για πάντα στο χωριό του ο 57χρονος **Γεώργιος Χατζής** συνταξιούχος αστυνομικός. Συλλυπητήρια.

ΣΚΑΜΝΕΛΙ**Γεννήσεις**

– Η **Ελευθερία Βέλλιου** του Ηλία και της Φωτεινής, εγγονή του Νίκου Γιαννιώρου και ο **Βασίλης Παπαδόπουλος** χάρισαν στη Μαρία τους ένα υγιέστατο αγοράκι στη Θεσσαλονίκη στις 14-11-

2015. Γερό τυχερό να μεγαλώσει!

Συγχαρητήρια

– Στο πανελλήνιο τουρνουά τζούντο που έγινε στις 5-12-2015 στο κλειστό γυμναστήριο Καλπακίου ο μικρός **Ναπολέων Μπέλλος** γιος του Κων/νου και της οικονομολόγου μας Ελένης Δερέκα κατέκτησε τη δεύτερη θέση και πήρε χρυσό μετάλλιο.

Θερμά συγχαρητήρια στον προπονητή Σταύρο Στραγάλη της ομάδας ΑΡΗΣ Ιωαννίνων και φυσικά στο μικρό Ναπολέοντα! Και σ' αντώτερα!

ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ**Βαπτίσεις**

– Η **Έφη Φερεντίνου** και ο **Νικόλαος Σταύρου** βάπτισαν το κοριτσάκι τους και της έδωσαν το όνομα **Ιωάννα**. Γερή, τυχερή να ζήσει και νυφούλα να τη χαρούν!

Ο Τούρνερ Παπιγκιώτης Δημήτριος του Γκέρνοτ και της Κικής Παπιγκιώτη να μεγαλώσει με υγεία, χαρά, ευτυχία!

Συγχαρητήρια

– Ο **Γιώργος Μπίκης** του Μιχαήλ και της Όλγας Δέμκα πέρασε στο Τμήμα Οικονομικών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Θερμά συγχαρητήρια. Καλή φοίτηση!

ΦΡΑΓΚΑΔΕΣ**Θάνατοι**

– Η συμπαθέστατη 80χρονη **Μαργαρίτα Τζαφλίδου** του Αναστασίου και της Πολυξένης Αποστολίδη έφυγε από τη ζωή στις 27-11-2015. Ανάλαφρο το φραγκαδιώτικο χρώμα που τη σκέπαζε.

Θερμά συλλυπητήρια στους συγγενείς της!

Επιμέλεια:

Δέσποινα Γκερλέ Μπίτσα

ΑΡΙΣΤΗ**Συγχαρητήρια**

– Στην **Έρη-Συριάνθη Φώτου** κόρη της Βούλας και του Σωτηράκη που πήρε το πτυχίο της από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσ/νίκης, Τμήμα Ιστορικό Αρχαιολογικό, θερμά συγχαρητήρια και καλή σταδιοδρομία.

Οικ. Γεωργίου Ζαχάρη

Συγχαρητήρια

– Στο **Φώτη Σπηλιωτόπουλο**, γιο της Βικτωρίας Βάνια, που πήρε το πτυχίο του από τη Σχολή Τεχνολογικών Εφαρμογών ΤΕΙ Αθήνας Τμήμα «Ηλεκτρονικών Μηχανικών Τ.Ε.» πολλές ευχές για καλή σταδιοδρομία.

Οικογένειες

Βασιλείου Κοντοκάρη

Δημητρίου Δήμου

ΒΙΤΣΑ**Θάνατοι**

– Πέθανε και κηδεύτηκε στα Γιάννενα, η Ζαγορίσια (Βιτσινή από πατέρα, Κάτω Σουδενιώτισσα από μάνα), η **Ευτέρπη Σάρρου** 87 ετών. Γνωστή στην κοινωνία των Ιωαννίνων και ως δραστήριο μέλος του Λυκείου Ιωαννίνων για πολλά χρόνια.

Στους δικούς της κι όλους τους συγγενείς της θερμά συλλυπητήρια.

«Το Ζαγόρι μας»

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

Ιδιαίτερα συλλυπητήρια στον αδερφό της Άλκη, φίλο και συμμαθητή μου στη Ζωσιμαία.

Β. Τζιόβας

ΒΙΤΣΑ**Συγχαρητήρια**

– Θερμά συγχαρητήρια στην ανηψιά μου **Γεωργία Ι. Βασδέκη** που πέρασε στην προσχολική Αγωγή του Παιδαγωγικού Τμήματος του Παν/μίου Ιωαννίνων.

Η θεία Ηλέκτρα Βαταβάλη

ΔΕΜΑΤΙ**Θάνατοι**

– Έφυγε από τη ζωή ο **Γεώργιος Ι. Κατσέφτης** σε ηλικία 81 ετών.

– Έφυγε από τη ζωή ο **Αναστάσιος Κ. Ζιάθρας** σε ηλικία 75 ετών.

– Έφυγε από τη ζωή ο **Βασίλειος Κ. Ντάφης** σε ηλικία 93 ετών.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους!

Β.Σ.

ΕΛΑΦΟΤΟΠΟΣ**Θάνατοι**

– Στις 16/11/2015 πέθανε και κηδεύτηκε στην Αθήνα, όπου και διέμενε τα τελευταία δύο χρόνια η **Αφροδίτη Τότσκα**, σύζυγος του Θεο-

κρίτου σε ηλικία 91 ετών, μητέρα της Ανθής Φιλιππάκη.

Ας είναι ελαφρύ το χρώμα της Αθηναϊκής γης που την σκέπασε.

Τα παιδιά της

Κώστας και Ανθή Φιλιππάκη

ΜΗΛΙΩΤΑΔΕΣ**Θάνατοι**

– Έφυγε από τη ζωή η **Ελευθερία Γ. Ξήτα** σε ηλικία 80 ετών.

– Έφυγε από τη ζωή ο **Κων/νος Ηλ. Κίτσιος** σε ηλικία 85 ετών.

Θερμά συλλυπητήρια στους οικείους τους!

Β.Σ.

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ**ΑΡΙΣΤΗ**

– Η Αλεξάνδρα, ο Χρυσόστομος και η Βαία Νικολαΐδη χρηματικό ποσό στην Κ. Εκκλησία στη μνήμη Χριστόδουλου Στουκίδη.

– Η οικογένεια Θωμά Λογοθέτη χρηματικό ποσό στην Κ. Εκκλησία στη μνήμη του Χριστόδουλου Στουκίδη και του Προκόπη Δεμίρη.

– Ο Νικόλαος Μπέλλος χρηματικό ποσό για Αγ. Νικόλαο.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΒΙΤΣΑ

– Εις μνήμην Ευτέρπης Σάρρου προσέφεραν χρηματικό ποσό στον Ιερό Ναό Κοιμ. Θεοτόκου οι οικογένειες: Νικολάου

ΕΥΧΑΡΙΣΤΗΡΙΟ**Πάπινγκο**

– Ευχαριστούμε όλους όσους με την παρουσία τους και τις ευγενικές του χειρονομίες, συμπαραστάθηκαν στο στερνό ταξίδι του αγαπημένου μας πατέρα **Χριστόδουλου Στουκίδη**.

Ευχαριστούμε επίσης όλους εκείνους που με τα τηλέφωνα τους ή μέσω της κοινωνικής δικτύωσης έδειξαν την αγάπη τους και την εκτίμησή τους προς τον πατέρα μας τον Κάκη.

Τα παιδιά του και οι οικογένειές τους.

Αγγελική Στουκίδου

Γεώργιος Στουκίδης

Απόστολος Στουκίδης

Βασδέκη, Δημητρίου Σάρρου, Αντωνίου Ράπτη, Κων/νου Ράπτη, Κων/νου Κατσαδήμα. Ιουλία Κατσαδήμα, Αλκιβιάδη Σάρρου

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Κάτω Βίτσας ευχαριστεί.

ΒΡΑΔΕΤΟ

– Η Εκκλησιαστική Επιτροπή Βραδέτου ευχαριστεί θερμά τον Γιάννη Κ. Βασδέκη για τη δωρεά του στον Προφήτη Ηλία στη μνήμη του αδελφού του Σωτήρη.

– Η Εκκλησιαστική επιτροπή ευχαριστεί τον Κώστα Αλ. Μυριούνη, κάτοικο Γερμανίας, για τη δωρεά του στον Ιερό Ναό Γέννησης Θεοτόκου του Δ.Δ. Βραδέτου.

ΕΛΙΝΑ Ξ. ΒΟΥΡΔΑ**Χειρουργός Οφθαλμίατρος**

Μετεκπαιδευθείσα στην παιδοοφθαλμολογία και τις παθήσεις βυθού στο Πανεπιστημιακό Νοσοκομείο Cambridge, M. Βρετανία

Δέχεται καθημερινά: 9.00-13.30 πρωί και 18.00-20.30 απόγευμα. Τετάρτη απόγευμα και Σάββατο πρωί με ραντεβού

Γλ. Νότη Μπότσαρη 5, 1ος όροφος, Ιωάννινα

Τηλ. 26510 30003, Κιν. 6947 998847

email: elivourda@hotmail.com

Ντασένος Ελευθέριος
Ωτορινολαρυγγολόγος
Χειρουργός κεφαλής και τραχήλου
παιδών - ενηλίκων
Παπάζογλου 16 & Κάνιγγος
Ιωάννινα, 45444
Τηλ. 2651402301
Κιν. 6945071233

Λειτουργούν τμήματα:

- ♦ Διαταραχών ακοής και ισορροπίας
- ♦ Διαταραχών φωνής & κατάποσης
- ♦ Ροχαλητού υπνικής άπνοιας
- ♦ Ρινολογικό αλλεργικής ρινίτιδας
- ♦ Διαταραχών όσφρησης & γεύσης
- ♦ Παθήσεων σιελογόνων αδένων
- ♦ Χειρουργικής κεφαλής & τραχήλου

Ωράριο Λειτουργίας
Καθημερινά 09.00 - 14.00
& 17.30 - 20.30 (εκτός Τετάρτης)
Σάββατο μόνο με ραντεβού

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ - ΔΩΡΕΕΣ

ΠΑΠΙΓΚΟ

– Στη μνήμη του αγαπημένου μας Χριστόδουλου (Κάκη) Μεγ. Στουκίδη, για πολλά χρόνια εκκλησιαστικού επιτρόπου του Ι. Ναού Αγίου Βλασίου Παπίγκου, αντί στεφάνου, συγγενείς, χωριανοί και φίλοι κατέθεσαν χρηματικά ποσά σε διάφορους ναούς του Παπίγκου.

Οι οικογένειες Δημητράκη Μεγ. Στουκίδη, Μεγακλή Δημ. Στουκίδη, Μιχάλη Δημ. Στουκίδη, Γρηγόρη Κόκκορου, Αλέκου Βακόλα, Αλεξάνδρας Χριστοδούλου, Ηλία Δουδούμη, Νικολάου Κύρκου, Ιωάννη Τζόκα, Ιωάννη Νικ. Κύρκου, Βασίλη Ι. Τζόκα, Βασίλη Κουράτορα, Κώστα Λούκα και Ρένας Διαμαντή, Δημητρίου Θ. Ιωαννίδη, Αλέκου Ιωαννίδη, Βασίλη Τσίκα, Κώστα Ζησιδή, Θωμά Μπαλτά, Κώστα Αποστόλου, Κωστής και Πίτσα Αδαμόπουλος, Ελένη Αθ. Χριστοδούλου, Άντα και Σούλα Χριστοδούλου, Εξωραϊστικός Σύλλογος Παπίγκου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί

– Η οικογένεια Γιώργου Ρωμανέλη χρηματικό ποσό στον Εξωραϊστικό Σύλλογο Παπί-

γκου, στη μνήμη Χριστόδουλου Στουκίδη.

Το Δ.Σ. ευχαριστεί.

– Στη μνήμη Αθανασίου Αριστ. Ζηκόπουλου, αντί στεφάνου κατέθεσαν διάφορα ποσά στον Ιερό Ναό Αγίου Γεωργίου Παπίγκου:

Ουρανία Ζηκοπούλου-Τζόκα,

Ευρύκλεια Ζηκοπούλου-Κύρκου, Δημήτριος Θεοδ. Ιωαννίδη

– Στη μνήμη Κωνσταντίνου Απ. Διαμαντή αντί στεφάνου κατέθεσε χρηματικό ποσό στον Ιερό Ναό Αγίου Βλασίου Παπίγκου η οικογένεια Αντώνη και Αγγέλας Κοντονικολάου.

Η Εκκλησιαστική Επιτροπή ευχαριστεί.

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ

ΕΥΡΩ 150

Μαρτίνη-Μαλετσίδου
Χρυσούλα

ΕΥΡΩ 90

Φερεντίνος Νικόλαος
Φραγκούλης Θεοφάνης
Γραβάνη-Δημοπούλου Έλλη
Οικονομίδης Κων/νος

ΕΥΡΩ 70

Χαρισιάδη Ελένη-Αλίκη

ΕΥΡΩ 60

Τσάκας Ελευθέριος
Πατσούρας Γεώργιος
Νόνας Χαράλαμπος
Ζαχαράκη Βασιλική
Στάφρα Καλλιόπη
Στεργίου Αλέξης
Λαζαρίδης Κων/νος
Γόγολος Ανδρέας
Παπαβρανούσης Χρήστος
Κουλούρας Ιωάννης
Μαβίδης Ιωάννης
Κωστόπουλος Μιχαήλ
Καπελλίδη-Πατσούρα Δανάη
Ζαμπίρης Αθανάσιος
Ιωαννίδης Θεόδωρος
Παπανικολάου Άννα
Καπελίδης Μανώλης
Σιούλας Νίκος
Κοσσοβίτσας Άλκης
Ντέσικας Ιωάννης

ΕΥΡΩ 60

Σωτηριάδη Ανθήπιη
Μπούνας Δημήτριος
Σακελλαρίου Κων/νος
Καψάλης Παναγιώτης
Λαδιάς Γιώργος
Βεζύρη Βασιλική
Μητσόπουλος Θωμάς
Φερεντίνου Έφη
Κοντογιάννης Θεόφιλος
Μέρτζιος Γιώργος
Κωσταγιάννη-Μάρη Παναγιώτα
Καψάλης Κων/νος
Ευθυμίου Χριστόφορος
Γιακουμής Ευάγγελος
Γεροντόπουλος Κίμων
Παπαδιαμάντης Κων/νος
Τζιάσιου-Πλαστήρα Ελένη
Δούκα-Κυρίτση Ολυμπιάδα

ΕΥΡΩ 50

ΧΗΤΟΣ ΑΒΕΕ
Χαρισιάδη Όλυ
Θάνου-Σκόρδου Αμαλία

ΕΥΡΩ 40

Τσάτσου Έλλη
Παπαχρήστος Ιωάννης

ΕΥΡΩ 30

Καραγιαννόπουλος Μιχαήλ
Παναγιώτου Ελισάβετ
Κοντοκάλη-Δήμου Μαρία
Σωτηρόπουλος Γεώργιος
Δρούγκας Αλέξιος
Μπαζούκας Αθανάσιος
Μαρκοπούλου-Μπακόλα
Παναγούλα
Σάββα Πολύμνια
Βασδέκης Ευστάθιος
Ζαχάρη-Φωτίου Μαρία
Μάνθου Τούλα
Παπακώστα Ελευθερία
Παπάζογλου Ξενοφών
Μπασογιάννης Ναπολέων
Ζησιμάτου-Κώστα Ελευθερία
Μπίκας Δημήτριος
Καψάλης Φωκίων
Βουζοπλής Γεώργιος
Τσιγαρά-Καραγιάννη Ευτέρπη
Γκρουϊδης Αθανάσιος
Καραγιάννη-Δούβαλη Ιουλία
Τσεκούρα Ελισάβετ
Τσεκούρα-Λαμπροπούλου
Πόλυ
Νίκας Ευάγγελος
Πετράκης Ευάγγελος
Πετράκη Ευαλία
Ράπτη Ελένη
Πολυμέρης Γεώργιος
Μίκου Βασιλική
Λιοδάκης Δημήτριος
Βουγάνης Αναστάσιος
Κοκορδάτος Παύλος
Βουγάνης Αναστάσιος
Τσιρώνης Αθανάσιος
Φράγκα Λαμπρινή
Πριμηκύρη Ναταλία
Πανταζή Παναγιώτα
Ζαμπάκος Μιχαήλ
Μαντέλου Αγγαία

Το ΖΑΓΟΡΙ μας

Ιδρυτής:
ΚΙΜΩΝ ΚΥΡΙΑΖΗΣ
ΕΤΟΣ 1978

ΙΔΙΟΚΤΗΤΗΣ:

ΙΣΤΟΡΙΚΗ
ΚΑΙ ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΖΑΓΟΡΙΟΥ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ:

ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
ΠΡΟΕΔΡΟΣ Ι.Α.Ε.Ζ.

Η ΠΡΩΤΗ ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ

ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΛΑΖΑΡΙΔΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΛΑΜΠΡΙΔΗΣ ΣΤΑΘΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
ΒΑΡΖΩΚΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΗΣ
ΤΖΙΟΒΑΣ ΦΡΙΕΟΣ
ΤΣΑΟΥΣΗΣ ΛΕΩΝΙΔΑΣ

★

ΣΥΝΤΑΣΣΕΤΑΙ

ΑΠΟ ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΓΚΕΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ
Επίτιμος Πρόεδρος
ΤΖΙΟΒΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ
Πρόεδρος
ΝΤΙΝΑΛΕΞΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ
Α' Αντιπρόεδρος
ΚΥΡΙΑΖΗΣ ΚΑΛΛΥ
Β' Αντιπρόεδρος
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΣΑΒΒΑΣ
Γεν. Γραμματέας
ΤΣΕΚΟΥΡΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ
Ταμίας
ΖΑΧΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
Έφορος Εκδηλώσεων
ΣΤΟΥΚΙΔΗΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ
Μέλος

Αριστίδην μέλη:
ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ- ΔΟΥΒΛΗ ΕΛΕΝΗ
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΣ

Εξελεγκτική Επιτροπή

ΓΑΛΑΝΟΠΟΥΛΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ
Πρόεδρος
ΚΑΨΑΛΗΣ ΦΩΚΙΩΝ
Μέλος

ΣΥΝΔΡΟΜΕΣ - ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Περιοδικό «Το ΖΑΓΟΡΙ μας»
Σίνα 4 Ιωάννινα 454 44
και στο Μυροπολείο
ΚΑΛΛΥ ΚΥΡΙΑΖΗ
Λόρδου Βύρωνος 21
Τηλ. 26510 26266
Ιωάννινα 45444

ΕΤΗΣΙΑ ΣΥΝΔΡΟΜΗ

Εσωτερικού 30 ΕΥΡΩ
Ευρώπης 40 ΕΥΡΩ
Εκτός Ευρώπης 50 \$ ΗΠΑ

ΔΙΕΚΠΕΡΑΙΩΣΗ

ΡΟΥΛΑ ΕΥΘΥΜΙΟΥ

ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ:

Μ. ΔΟΥΒΛΗ - Π. ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ
28ης Οκτωβρίου 41 (Στοά Καμπέση)
Τηλ. 26510 20544 - 26510 27845
Ιωάννινα 454 44

ΠΡΟΣΦΟΡΕΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΜΑΣ

– Ο Πολιτιστικός Σύνδεσμος Ζαγορισίων Ιωαννίνων προσέφερε στο περιοδικό μας χρηματικό ποσό στη μνήμη του **Αλέξη Οικονόμου** και **Παναγιώτη (Τάκη) Λάγκα**.

– Ο Πολύβιος Καρράς προσέφερε στο περιοδικό μας το ποσό των 50 ευρώ στη μνήμη του «εραστή του Ζαγοριού» **Παναγιώτη Λάγκα**.

– Τα παιδιά του **Χριστόδουλου Στουκίδη, Αγγελική, Γιώργος και Απόστολος Στουκίδης** προσέφεραν στο περιοδικό μας το ποσό των 250 ευρώ στη μνήμη του **αγαπημένου τους πατέρα**.

Θερμές ευχαριστίες.

«Ζ»